Biblioteca Centrală
Regională

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 675 | vineri 28 septembrie 1962 | 8 pagini 25 bani

Primele măsuri

Școala s-a înălțat și ea spre cer o dată cu splendoarea blocurilor ce au dat chip nou cartierului Balta Albă din Capitală. În toamna aceasta, după numai trei luni de construcție, ea a fost dată în folosință celor circa 1200 de elevi — copii ai cartierului.

Directorul școlii, învățătorii, profesorii, la fel ca și elevii nu mai contenesc să-și exprime mulțumirea pentru condițiile excepționale de muncă ce le sînt asigurate.

— Într-o școală ca aceasta — spune directorul adjunct, tovarășul Vasile Vasiliu — în care nu numai sălile de clasă și mobilierul sînt noi, ci și colectivul de profesori și elevi, se pun o mulțime de probleme, deosebite de acelea ale școlilor „cu vechime".

— Este vorba în primul rînd — precizează tov. Constantin Mazilu, directorul școlii — de organizarea colectivului pedagogic, de închegarea lui.

Ce are de făcut directorul în această privință? Să cunoască pregătirea profesională și politică a cadrelor didactice, să le cunoască preocupările pentru ridicarea nivelului de pregătire pedagogică și de cultură generală, să le cunoască părerile în problemele cele mai importante, greutățile și necazurile. În școală există și mulți profesori de abia ieșiți de pe băncile universității. Față de ei conducerea școlii va manifesta și mai multă grijă, și mai multă atenție.

Este lesne de înțeles că pentru toate acestea se cere o legătură directă, de fiecare zi, cu oamenii.

— În al doilea rînd — spune tovarășul director — avem de constituit un colectiv **organic** de copii. Deocamdată, în fața noastră se află peste o mie de elevi, repartizați în 32 de clase. Sînt copii veniți din cele mai diverse școli ale Capitalei. Părinții lor — muncitori la întreprinderile din cartier — au primit de curînd locuințe în blocurile nou construite din apropierea școlii. Vrem să-i facem pe copii să se împrietenească, să devină buni tovarăși. Aceasta, socotim noi, este baza închegării colectivului de elevi. Și, desigur, realizarea unui asemenea colectiv implică și cunoașterea elevilor de către pedagogi. Un prim pas s-a făcut: au fost cercetate, la școlile de unde provin elevii, fișele lor personale. Este rîndul diriginților și al profesorilor să-i cunoască în profunzime pe copii din contactul nemijlocit cu ei, cu mediul în care au crescut, să afle ce înclinații, ce preferințe și ce preocupări au pentru ca, în funcție de toate acestea, să le cultive cele mai alese trăsături.

Pe bună dreptate, sublinia tov. Traian Zaharescu, profesor de geografie, că pentru educarea copiilor se cere din partea tuturor învățătorilor și profesorilor o prezență activă în clasă, în laboratoare, în activitățile extrașcolare etc.

Totuși — precizează tov. director — nu avem de gînd să rămînem închiși între pereții școlii. Vom căuta să-i cunoaștem și pe părinți, pentru a cimenta legătura stabilită cu ei încă înainte de deschiderea cursurilor. În același timp vom lua parte la activitatea obștească a cartierului, ca lucrători devotați pe frontul culturii.

Acestea și încă multe altele sînt primele măsuri pe care și le propun noile cadre didactice ale Școlii de 8 ani nr. 75 — una din numeroasele școli noi ale patriei.

Sprijin cadrelor tinere

Începîndu-și la clasa a VII-a a școlii din comuna Malu, lecția cu tema „Izvoarele de lumină" tînăra profesoară de fizică Silvia Ionescu, absolventă din acest an a Institutului pedagogic din Craiova, simțea o puternică emoție. Prezența în clasă a directoarei adjuncte Elisabeta Tincu, profesoară cu o îndelungată experiență în munca pedagogică, făcea ca lecția să devină, pentru tînăra absolventă, foarte asemănătoare cu examenele din anii de studiu. Simțea însă, din privirile „examinatoarei", că aceasta dorește din tot sufletul, asemeni ei, reușita lecției. Și lecția s-a desfășurat bine: profesoara a știut să antreneze de la început, și în verificarea cunoștințelor despre acustică și în expunerea cunoștințelor despre surse de lumină, participarea vie, plină de interes a elevilor, a reușit să explice limpede și pe înțeles toate problemele și să conducă fără cusur efectuarea experiențelor adecvate.

Colectivul pedagogic al Școlii de 8 ani din comuna Malu a primit în acest an în rîndurile sale mai multe cadre tinere. Pe lîngă tov. Silvia Ionescu și-au început acum activitatea didactică și proaspetele absolvente Xenia Manea și Elena Russescu. Toate au simțit din prima clipă atenția plină de căldură a noilor lor colegi. Conducerea școlii le-a sprijinit să rezolve în condiții cît mai bune problemele privind cazarea și masa, îngrijindu-se de aceasta încă înainte de venirea lor la școală.

În răstimpul care a trecut de la sosirea lor, tinerele cadre didactice au fost ajutate să se orienteze asupra conținutului muncii instructiv-educative din școală, să cunoască problemele cele mai importante din viața colectivului de elevi, le-au vorbit despre clasele la care vor lucra și de specificul lor, le-au atras atenția asupra caracteristicilor unor elevi de care vor trebui să se ocupe mai îndeaproape și asupra măsurilor ce se cer luate în ceea ce îi privește etc.

Au fost însă și unele probleme a căror rezolvare cadrele tinere au trebuit să o caute singure. Se știe, de pildă, că întocmirea planurilor calendaristice creează uneori dificultăți chiar și cadrelor didactice cu experiență. Este adevărat că la facultate, în cadrul cursurilor de metodica specialității, viitoarele profesoare și-au însușit o serie de principii privitoare la alcătuirea planurilor. Dar una este să cunoști teoria și alta s-o aplici în muncă. De aceea tinerelor profesoare le-ar fi prins foarte bine dacă în locul unor sfaturi cu caracter general colegii experimentați le-ar fi arătat în chip concret pe baza unor planuri foarte bune, felul cum trebuie întocmite acestea.

Tot atît de util ar fi fost ca analiza primelor lecții pe care le-au ținut să fi fost mai substanțială, să fi cuprins mai multe elemente concrete. Întreținerea unei atmosfere de așa-zisă îngăduință față de noile cadre didactice nu este de natură să le ajute pe acestea în buna desfășurare a muncii lor, le împiedică să devină conștiente de deficiențele inerente începutului, să vadă căile pe care pot lupta pentru lichidarea lor. Or, în analiza lecției despre care am vorbit la începutul însemnărilor noastre, a răzbătut uneori o asemenea atitudine din partea directoarei adjuncte.

La Școala medie din Zimnicea unde și-au început în aceste săptămîni activitatea profesorul Dumitru Mărtoiu și profesoarele Florentina Zamfir și Voichița Chira, cadrele didactice cu experiență au primit din partea direcției sarcini precise în ceea ce privește ajutorarea tinerilor lor colegi. Rezultatele n-au întîrziat să se arate. Noii profesori au putut să asiste la alcă-

(Continuare în pag. 2)

Școala începe de la... „catredă"

Am întîlnit într-una din zilele calme și călduroase ale acestei toamne primăvara, întruchipată într-un șir de copii de grădiniță care, ținîndu-se fiecare de marginea hăinuței celui din față, traversau Șoseaua. În ciuda pașilor repezi, înaintarea era atît de lentă că mă întrebam cînd vor ajunge oare acolo unde și-au propus, cu puterile lor care stîrneau zîmbetul plin de dragoste al tuturor trecătorilor.

Nu mai știu ce mă preocupa în clipa cînd i-am întîlnit. Știu doar că am început atunci să mă gîndesc la munca educatorilor care se îngrijesc de cei mici, mai ales la răbdarea lor. Dar, pînă la urmă, despre răbdare și despre ritmul înaintării celor mici mi-am făcut o imagine puțin deformată, am ajuns să exagerez. Mi-am dat seama după 20 de minute, cînd i-am întîlnit din nou. Se odihneau (vorba vine) de data aceasta pe malul lacului Herăstrău. Ajunseseră mult mai departe și mult mai repede decît mă așteptam.

Mi-am adus aminte de întîlnirea aceasta în ziua începutului de an școlar. Din ultima bancă priveam cum pornește la drum, cu elevii ei din clasa I-a „C", învățătoarea Maria Sasu din Cisnădie. Am asistat la momentul solemn cînd școala ia copilul de mînă pentru un drum care va dura doisprezece ani. Cine vede de unde începe acest drum este impresionat de frumusețea muncii învățătorului.

Există la început un, hai să-i zicem în glumă, conflict. Mama nu predă ușor serviciul. Ea nu-și desprinde ușor mîna de pe mînuța plăpîndă. În clasa I-a „C" erau, în momentul cînd a intrat învățătoarea, aproape tot atîtea mame cîți copii. Dacă nu erau exact tot atîtea este pentru că unele mame au rămas în curte sau pe culoar. Cîteva bune minute din „oră" au fost pierdute cu mamele. Și ele au avut nevoie de o mică lecție în prima zi de școală.

La prima lor oră de curs copiii au învățat cum se numesc încăperea în care se află ei, mobilierul și obiectele care se găsesc în clasă; au văzut că toate sînt curate și frumoase și s-au angajat să le păstreze așa. Dar lucrurile nu s-au petrecut atît de repede cum se scriu. Lecția a ținut exact pînă cînd clopoțelul a sunat de ieșire. Ce s-a petrecut în atîta timp?

Păi, dacă cu „clasa" a mers foarte repede, cu „băncile" tot așa și cu alte obiecte din clasă fără prea multe greutăți, cu „catedra" a fost mai complicat.

— Cum se numește, copii, locul acesta unde stau eu? Cum se numește mobila aceasta?

— ...

— Voi stați în bănci. Dar eu unde stau?

— ...

— Hai, să vedem care din voi știe.

Două degete dintr-o bancă din fund s-au ridicat cu curaj.

— Știu eu... Se numește catredă.

— Se numește ca-te-dră, accentuează rar învățătoarea.

— Da, catredă, *repetă copilul.*

Văzînd nemulțumirea învățătoarei, alți patru-cinci copii s-au oferit să răspundă.

— Spune tu.

— Locul unde stă tovarășa învățătoare se numește catedră.

— Foarte bine, copii, se numește catedră.

Dar ceilalți care ridicaseră mîinile nu renuntau: „vreau să spun și eu", „spun și eu", „eu tovarășă învățătoare".

— Hai să-l auzim și pe băiețelul din banca întîi.

— Locul unde stă tovarășa învățătoare se numește catredă.

Catredă, catredă... au repetat și ceilalți. După ce învățătoarea a spus de cîteva ori, rar, pe silabe ca-te-dră, *corul de copii care a silabisit după ea a făcut să răsune în toată încăperea, rar:* ca-tre-dă.

„Tre" ieșise deocamdată învingător. Trebuia timp pentru a fi alungat. Timp și metodă. Problema a fost „planificată" pentru o altă lecție. S-a trecut deci mai departe — care e deosebirea dintre clasă și școală, de ce venim la școală etc.

În recreație am cercetat programele ultimei clase pentru că simțeam nevoia să măsor atunci, pe loc, distanța pe care o străbate elevul, cu învățătorul și profesorul de mînă, să pot privi de la nivelul ultimului an de școală punctul de plecare al celor din clasa I-a. Am citit în programa de fizică despre propagarea oscilațiilor într-un mediu elastic, proprietățile ultrasunetelor, funcțiunile triodei, noțiuni despre transistori, noțiuni despre fluxul luminos, nivelele energetice ale atomului, legea dezintegrării radioactive, reacția nucleară în lanț. Programa de matematică vorbea despre puteri cu exponent întreg și rațional, operații cu limite de funcții, studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor, proprietățile integralei și altele.

Am văzut măreția drumului. Am trăit bucuria pe care o am atunci cînd văd Buștenii de pe Caraiman, cînd privesc de pe Omul văile.

Au trecut zile de atunci. De catredă însă nu am uitat. Ce-or fi făcînd acum copiii mei din Cisnădie? Unde-or fi ajuns în urcușul lor? Din întîmplarea cu cei mici de grădiniță am învățat să nu subapreciez puterile lor. Sînt sigură că drumul parcurs de ei împreună cu tovarășa Maria Sasu spre înălțimea celor doisprezece ani este de pe acum de luat în seamă.

E. MANAÇ

Intîlnirea conducătorilor organizațiilor de copii din țările regiunii Balcanice și Mării Adriatice

În zilele de 21 și 22 septembrie a.c. a avut loc, la Palatul pionierilor din București, întîlnirea conducătorilor organizațiilor de copii din țările regiunii Balcanilor și Mării Adriatice, menită să contribuie la dezvoltarea colaborării organizațiilor de copii sub semnul Luptei pentru pace. La lucrări au luat parte reprezentanți ai organizațiilor de copii din R.P. Albania, R.P. Bulgaria, Cipru, R.P.F. Iugoslavia, Italia și R. P. Romînă, precum și un reprezentant al Comitetului internațional pentru mișcările de copii și adolescenți (CIMEA). Aceștia au făcut un larg schimb de experiență privind activitatea de educare a copiilor în spiritul ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare.

La dezbateri au luat cuvîntul numeroși participanți, care au vorbit despre munca organizațiilor de copii, despre problemele actuale ale educației copiilor din țările lor.

Din partea Uniunii Tineretului Muncitor din țara noastră a luat cuvîntul tov. Elena Poparad-Mantha, secretar al C.C. al U.T.M., care a subliniat importanța deosebită ce o are educarea copiilor în spiritul ideilor păcii. Vorbitoarea a subliniat că educarea tinerelor vlăstare constituie în patria noastră o problemă de stat, de care se preocupă întregul popor, și a înățișat minunatele condiții pe care statul nostru democrat-popular le-a creat pentru dezvoltarea armonioasă, multilaterală a copiilor.

Participanții la întîlnire au manifestat hotărîrea de a întări pe viitor colaborarea între organizațiile pe care le reprezintă, în vederea dezvoltării prieteniei dintre copii și pentru a-și aduce și pe această cale contribuția la eforturile depuse pentru transformarea regiunii Balcanice și Mării Adriatice într-o zonă a păcii, a înțelegerii și prieteniei între popoare.

Pregătiri pentru deschiderea învățămîntului ideologic

Sub îndrumarea directă a Comitetului regional de partid și a comitetelor de partid raionale și orășenești, în toate raioanele regiunii Brașov s-au luat măsurile necesare pentru deschiderea în bune condițiuni a anului de învățămînt ideologic pentru cadrele didactice.

În scopul de a înlesni participarea învățătorilor și profesorilor din toate școlile regiunii la diferitele forme ale învățămîntului ideologic, lecțiile și seminariile se vor desfășura cît mai aproape de locul de muncă al acestora. În zilele în care vor avea loc dezbaterile din cercuri, cabinetele raionale de partid vor organiza, atunci cînd va fi cazul, și prezentarea unor expuneri în legătură cu problemele curente ale politicii interne și internaționale.

Pentru toate cercurile au fost fixați, sub îndrumarea directă a comitetelor orășenești și raionale de partid, propagandiști care vor conduce seminariile. În vederea desfășurării în bune condițiuni a discuțiilor din cadrul acestora s-a căutat să se organizeze grupe cu un număr potrivit de cursanți. Prin grija cabinetului regional de partid au fost puse la dispoziția tuturor cercurilor tematica și programele pe baza cărora vor avea loc lecțiile și seminariile.

În școli se desfășoară acum ședințe deschise ale organizațiilor de bază, în care secretarii vorbesc despre însemnătatea studierii învățăturii marxist-leniniste pentru ridicarea nivelului cadrelor didactice, pentru îmbunătățirea muncii lor. Înțelegînd cît de importantă este buna pregătire ideologică, învățătorii și profesorii care s-au înscris la cercurile de studiere a bazelor marxism-leninismului, a istoriei P.M.R., a economiei politice, a filozofiei marxist-leniniste etc. sînt hotărîți să-și însușească în adîncime și să aplice cunoștințele ce le vor dobîndi în cadrul lor.

Deschiderea anului de învățămînt ideologic va avea loc în întreaga regiune la 1 octombrie, cu lecția „Victoria definitivă a socialismului în R.P.R.".

ION GHIRAN
Brașov

★

În vederea cît mai bunei pregătiri a propagandiștilor care vor conduce seminariile în învățămîntul ideologic al cadrelor didactice, în regiunea Ploiești s-au organizat sub îndrumarea Comitetului regional P.M.R., în perioada 3-10 septembrie a.c., cursuri la care au participat 160 de propagandiști.

Numeroase alte măsuri luate pe plan regional și în raioane sînt menite să asigure o cît mai bună desfășurare a învățămîntului ideologic al cadrelor didactice. Astfel, seminariile, la care vor participa peste 8.500 învățători și profesori, vor avea loc pe centre de comune și chiar pe comune, pentru a se evita deplasările la raioane. Îndrumată de organele de partid, secția regională se preocupă îndeaproape de asigurarea bibliografiei necesare cursanților. S-a luat din vreme legătura cu C.L.D.C. pentru aprovizionarea librăriilor cu literatura ideologică și politică necesară. De asemenea, secțiile de învățămînt raionale au primit indicația să înlesnească învățătorilor și profesorilor procurarea materialului documentar necesar prin sistemul „cartea prin poștă".

VALERIU LUNGU
Ploiești

Cercul de literatură

Între multiplele posibilități pe care profesorii de limba romînă le au la îndemînă în vederea sporirii dragostei elevilor pentru literatură cercurile joacă un rol deosebit de însemnat.

La cercul de literatură al Școlii medii nr. 2 din Caracal se desfășoară o activitate bogată, care contribuie mult la îmbogățirea orizontului cultural al elevilor. De pildă, pentru a pregăti discuția pe tema „Istoria orașului București oglindită în literatură", ei au urmărit cum apare viața Bucureștiului în opera lui A Pann, Odobescu, Filimon, I Ghica, I. L. Caragiale, Delavrancea, ca și în literatura dintre cele două războaie mondiale și în opera scriitorilor noștri contemporani. Cu deosebire au fost interesați elevii de aspectele privitoare la lupta în ilegalitate a comuniștilor din Capitală, la insurecția armată de la 23 August 1944, la realizările oamenilor muncii din Capitală în anii puterii populare. Pregătind discuția membrii cercului au confecționat și un fotomontaj reprezentînd Hanul lui Manuc, devenit sala de întruniri muncitorești, „Dacia" și o vedere panoramică a Pieții Palatului R.P.R. cu noile ei construcții.

Foarte interesantă a fost și adunarea cu tema „Mihai Sadoveanu văzut de contemporanii săi". Elevii au consultat în acest scop volumele omagiale închinate marelui nostru prozator, numerele festive ale „Vieții romînești" apărute cu prilejul aniversărilor scriitorului, opera lui Garabet Ibrăileanu, evocările lui Mihail Sevastos, ale Otilei Cazimir etc. De asemenea i-au atras mult pe elevi adunările în care s-au discutat temele „Figuri feminine în literatura romînă", „Tineri eroi din literatura romînă pe care-i iubim foarte mult — Ionuț Jder, Mitru Moț" și altele.

Completarea cunoștințelor lor în cadrul cercului de literatură i-a ajutat pe elevii școlii să ia premiul I la concursul raional de recenzii și să obțină rezultate bune la Olimpiada de literatură.

LIGIA GEORGESCU
Caracal

Sprijin cadrelor tinere

(Urmare din pag. 1)

tuirea unor planuri calendaristice model, li s-a arătat cum se alcătuiesc planurile de lecție în funcție de specificul disciplinei, de tipul lecției, de scopul acesteia etc. au fost inițiați în ceea ce privește modul cum vor trebui să-și desfășoare activitatea extrașcolară, au primit indicații asupra folosirii materialului didactic, asupra lucrărilor metodice de specialitate pe care le pot găsi la bibliotecă și la cabinetul metodic al secției.

Tot din primele zile de activitate cadrele didactice tinere au fost invitate la ședții deschise prezentate de cei mai buni profesori din școală. Asistînd la lecția deschisă ținută de profesoara de matematică Dumitru Mărtoiu de exemplu și-a putut însuși prețioase cunoștințe metodice. Analiza lecției efectuată ulterior i-a dat posibilitatea să înțeleagă exigențele colectivului în care și-a început munca.

Un asemenea ajutor concret și multilateral este, desigur, binevenit și își va arăta în curînd roadele.

Majoritatea tinerilor care au terminat anul acesta cursurile universităților și ale institutelor pedagogice și-au început cu pasiune munca plină de răspundere care le-a fost încredințată. Ei au fost primiți pretutindeni cu încredere, prețuire și dragoste, sînt ajutați să învingă greutățile începutului, să valorifice din primele zile cunoștințele și

Emisiuni dedicate școlii

Centrul de radioficare din Vidra, care își desfășoară activitatea în 6 comune din raioane diferite, prezintă regulat emisiuni locale pentru pionieri și școlari ca și pentru părinți și pedagogi. Astfel, în programul emisiunii se întîlnesc acum, la început de an, emisiuni cu titluri ca: „Însemnări din jurnalul unității de pionieri", „Micul chimist", „Fiii colectivistului Stan" „De vorbă cu mamele", „De la ora de dirigenție".

Și în perioada de vară emisiunile centrului de radioficare din Vidra au tratat probleme privitoare la activitatea pionierilor și școlarilor. S-a transmis astfel emisiunea „File din jurnalul unității de pionieri" și sceneta „Necazul Marioarei" care comenta comportarea dezordonată a unei eleve din Vidra ajutînd-o să se îndrepte.

Atît directorii școlilor cît și învățătorii și profesorii contribuie mult la buna organizare a emisiunilor locale. De asemenea, ei folosesc aceste emisiuni ca un mijloc de schimb de experiență.

A. E.

Poșta redacției

Ștefan Giuvelie, comuna Tichilești, raionul Brăila. — Potrivit regulamentelor în vigoare, cadrele didactice sînt obligate să lucreze în medie 7 ore pe zi, în care se include activitatea didactică și de culturalizare. Munca depusă în cadrul comisiei de împăciuire nu se încadrează în activitatea metodică sau de culturalizare, ci în activitățile sindicale obștești.

Radu Iacomi, Galați. — Potrivit instrucțiunilor pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959, timpul în care ați urmat școala tehnică de maiștri cu plecare din producție se include în stagiul de activitate în învățămînt, dar numai pentru exercitarea funcției de instructor de practică.

Andrei Cristache, Galați. — În calculul la stagiul de activitate în învățămînt pentru funcția de instructor de practică se consideră și timpul servit ca lucrător, tehnician etc. Obligația didactică de predare a instructorului de practică este de 24—30 ore. Personalul cu funcția de bază în alte sectoare decît învățămîntul, cu pregătire corespunzătoare, poate cumula ore în învățămînt pînă la maximum ½ normă, plata fiind de 50% din salariul funcției cumulate.

Timpul servit în învățămînt ca profesor cumulard cu cel puțin ¼ normă se consideră la vechimea în învățămînt.

Constantin D. Păsăreanu, comuna Tătărani, raionul Huși. — Personalul didactic care are la bază școala tehnică de maiștri agricoli se salarizează la categoria I-a de învățător, în cazul cînd îndeplinește funcția de profesor la orele de agricultură și lucrări practice agricole.

Timpul servit ca tehnician agricol nu se socotește la stagiul de activitate în învățămînt. Dacă la data de 1 august 1959 nu ați avut un stagiu de cel puțin 5 ani serviți în învățămînt, salarizarea urma să se facă la grupa 0—3 ani stagiar. Deși în prezent aveți un stagiu de peste 5 ani, trecerea la o grupă superioară de vechime nu se poate realiza decît în urma obținerii calificării de profesor și trecerea examenului de grad definitiv.

Pavel Boiangiu, comuna Murgași, raionul Olteț. — Potrivit instrucțiunilor pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959, personalul didactic care are la bază o școală de nivel mediu și exercită funcția de profesor se salarizează la categoria I-a de învățător. În ceea ce vă privește, dacă aveți la bază școala pedagogică de educație fizică, salarizarea pentru orele de educație fizică se va stabili la categoria I-a de învățător.

Frieda Strasser, Galați. — Potrivit instrucțiunilor pentru aplicarea H.C.M. nr. 1059/1959, majorarea de 10% pentru orele de îndrumare a practicii pedagogice cu studenți de la universități, institute pedagogice și institute tehnice se acordă personalului didactic respectiv numai pe perioada cît conduce practica pedagogică a cursanților.

Livia Mureșan — Brașov. — Salariul de învățători gradul II se acordă personalului didactic numai în cazul cînd exercită funcția pentru care a obținut gradul respectiv. În ceea ce vă privește, fiind încadrată ca instructor de practică, nu mai puteți beneficia de salariul de gradul II acordat pentru funcția de învățător.

Victor Teodorescu, comuna Crînguri, raionul Găești. — Indemnizația de conducere cuvenită directorilor școlilor de 8 ani se stabilește în funcție de numărul total al claselor. Dacă la unitatea la care ați funcționat au existat un număr de 7 clase la secția de cultură generală și 2 clase la secția agricolă (total 9 clase) aveți dreptul la o îndemnizație de conducere de 100 lei lunar. Cînd școala de 8 ani are un internat cu efectiv mic de elevi acesta nu influențează asupra drepturilor de îndemnizație.

Radu Calcan, comuna Pogoanele, raionul Buzău. — Drepturile de concediu pentru personalul didactic transferat din învățămînt la sfîrșitul anului școlar în alte sectoare de activitate se acordă atît ca sume cît și ca număr de zile de către unitatea la care s-a făcut transferul, în raport cu funcția îndeplinită.

Alexandru Davîdov, comuna Sarichioi, raionul Istria, Vlad Dionisie, comuna Blajani, raionul Buzău, Arminii Constantin, comuna Tutara, raionul Iași, Benali Nail, Medgidia, Popescu Justin, comuna Bistret, raionul Băilești, Damian Corneliu, Sibiu, Ilie H. Clenciu, comuna Horezani, raionul Gilort, Vasile Gruncea, Bîrlad, Emil Răghinaru, comuna Mînzălești, raionul Buzău, Gheorghe Maierean, comuna Todirești, raionul Gura Humorului, Gheorghe Manta, comuna Matca, raionul Tecuci, Ioan Orășanu, Tîrnăveni, Maria Popescu, comuna Bîrzava, raionul Lipova, Elena Parfene, Vaslui.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor de învățămînt locale.

ANUNȚ

Institutul de Științe Pedagogice aduce la cunoștința cadrelor didactice că sesiunile regionale ale „Lecturilor pedagogice" din acest an vor avea loc în etapa 10—20 octombrie a.c., iar cea de a IV-a sesiune centrală a „Lecturilor pedagogice" între 21—23 decembrie 1962.

DIRECTORUL DE ŞCOALA

Preocuparea principală — conţinutul procesului instructiv-educativ

Ca la orice început de etapă, preocuparea noastră, a directorilor de şcoli, se îndreaptă încă, în această perioadă, spre unele probleme de organizare, căci este îndeobşte cunoscut că o bună organizare a procesului instructiv-educativ constituie o garanţie în plus a succesului în ansamblul activităţilor şcolare.

Fireşte, nu este vorba aci de repartiţia pe clase şi pe ore a învăţătorilor şi profesorilor, căci aceste lucruri au fost puse la punct la vremea lor. Dar este vorba, de pildă, de urmărirea modului cum îşi pregătesc cadrele didactice să lucreze în cursul primului trimestru şi chiar al anului. Pentru aceasta am început să cercetăm cu atenţie planurile fiecărui profesor, la fiecare obiect. Spunem „cu atenţie" căci nu ne vom mulţumi doar cu constatarea că planurile au fost alcătuite întocmai pînă la termenul stabilit şi sînt complete, ci le vom studia, vom face observaţii pe marginea lor şi, la nevoie, le vom restitui profesorilor pentru refacere, urmărind ca indicaţiile ce le vom da să fie respectate. Desigur că multe din planurile calendaristice nu vor trebui să fie înapoiate cadrelor didactice, căci vor fi bune. Avem în şcoală destui pedagogi cu o serioasă pregătire de specialitate şi foarte conştiincioşi. Dar şi aci avem ceva de făcut: să reţinem ceea ce este cu deosebire bun în planurile lor şi să împărtăşim aceasta cadrelor cu mai puţină experienţă.

Un deosebit aport în alcătuirea unor planuri calendaristice de calitate pot avea comisiile metodice pe obiecte din şcoală. De aceea vom veghia ca la alcătuirea şi definitivarea acestor documente să-şi spună părerea şi responsabilii comisiilor metodice de specialitate.

În felul acesta credem că vom izbuti ca planurile calendaristice să nu fie doar o formalitate, ca ele să reprezinte rezultatul unei profunde chibzuinţi asupra modului cum trebuie predate temele cuprinse în programă, asupra împărţirii lor în lecţii, asupra materialului didactic care va trebui folosit, asupra literaturii de specialitate ce trebuie consultată.

Grija noastră principală va fi închinată, însă, conţinutului propriu-zis al procesului instructiv-educativ. În primul rînd este vorba de cunoaşterea nemijlocită a felului cum lucrează în clasă fiecare învăţător şi profesor. Realizăm aceasta prin metoda foarte uzitată a asistenţelor la lecţii. Ne preocupă în prezent cum să facem ca asistenţele la lecţii să fie cu deosebire folositoare, atît pentru fiecare profesor în parte cît şi pentru întreaga şcoală. Credem că este mult mai util pentru ridicarea nivelului instrucţiei şi educaţiei în şcoală ca directorii să urmărească, în asistenţele lor la ore, anumite probleme. Bunăoară, ne-am propus să urmărim în diferite etape probleme ca modul în care se asigură legătura dintre cunoştinţele teoretice şi viaţă, puritatea ideologică a lecţiilor, realizarea educaţiei comuniste a şcolarilor în predarea limbii romîne, a istoriei, a fizicii, chimiei, matematicii, a muzicii sau a desenului. Fireşte, vom comunica profesorului, la sfîrşitul lecţiei, observaţiile pe care le avem de făcut la fiecare lecţie, pentru a-l ajuta pe loc în muncă. Observaţiile vor privi atît metodica predării, cît şi conţinutul lecţiei, insistînd asupra problemelor din domeniul în care ne-am concentrat atenţia. Din cele constatate la lecţii vom reţine pentru fiecare profesor ceea ce este mai caracteristic, lipsurile pe care le are, pentru a putea vedea în viitor cum le înlătură. Şi, în acelaşi timp, vom reţine elemente care ne vor ajuta să tragem concluzii pentru conţinutul muncii instructiv-educative din întreaga şcoală. Astfel, studiind cum se realizează educaţia comunistă prin lecţii, vom urmări cum folosesc profesorii prilejurile oferite de lecţie pentru educarea intelectuală, ateist-ştiinţifică a elevilor, pentru popularizarea realizărilor regimului nostru democrat-popular, ale popoarelor care construiesc socialismul şi comunismul, pentru dezvoltarea admiraţiei faţă de grandioasele realizări pe care le poate înfăptui poporul descătuşat, pentru trecutul glorios de luptă al poporului nostru, pentru a întări increderea elevilor în forţele maselor conduse de partid, pentru a le cultiva dragostea faţă de lupta de eliberare naţională şi socială din lumea întreagă, pentru a-i învăţa să respecte şi să preţuiască munca, cinstea şi în general să aibă o înaltă ţinută morală. Vom urmări dacă profesorii se preocupă să-i convingă pe elevi de adevărul celor afirmate de ei, prezentîndu-le argumente puternice, de pe o poziţie partinică şi dacă nu cumva se mulţumesc să trasmită cunoştinţele în spirit obiectivist, sau dacă nu folosesc un stil sforăitor, lozincard, exagerări fără rost — care nu au nimic comun cu partinitatea şi cu combativitatea revoluţionară şi care diminuează valoarea educativă a lecţiilor.

Asistînd la cît mai multe lecţii ţinute de cît mai multe cadre didactice, urmărind problemele pe care le socotim esenţiale pentru succesul muncii instructiv-educative, vom căuta să tragem concluzii valabile pentru întreaga şcoală şi în funcţie de acestea, să ne propunem măsuri. De exemplu, dacă studiind cum este asigurată puritatea ideologică a lecţiilor vom constata, că, în general, faptele şi fenomenele din natură şi societate sînt interpretate în lumina legilor dialecticii materialiste, dar că la unele obiecte nu se urmăreşte întotdeauna îndeajuns înţelegerea şi însuşirea de către elevi a unor teze fundamentale ale filozofiei materialist-dialectice, ca de pildă, aceea că materia este în permanentă mişcare şi dezvoltare, că fenomenele de suprastructură sînt determinate de schimbările ce au loc în baza materială a societăţii etc., vom cerceta cauzele care generează asemenea situaţii. Dacă vom găsi că acestea rezidă într-o insuficientă pregătire ideologică sau politică a unor cadre didactice, într-o slabă pregătire a fiecărei lecţii din acest punct de vedere, în concluziile pe care le vom face cunoscute colectivului pedagogic, vom da şi recomandări pentru înlăturarea unor astfel de carenţe. De pildă, vom recomanda spre consultare lucrări ideologice cu temele respective, materiale orientative din literatura pedagogică, vom purta discuţii individuale cu profesorii pe marginea conţinutului materialelor consultate, vom asista la seminariile de învăţămînt ideologic, vom cere comisiilor metodice pe obiecte să dezbată larg aspecte de această natură în cadrul şedinţelor lor etc.

Pentru ridicarea nivelului muncii instructiv-educative este foarte importantă popularizarea şi răspîndirea experienţei înaintate. De aceea, vom face larg cunoscut modul în care profesorii buni asigură puritatea ideologică a lecţiilor, partinitatea lor, cum se preocupă de educaţia ateist-ştiinţifică a şcolarilor prin intermediul lecţiilor.

Sînt multe probleme care trebuie să-l preocupe pe director în fiecare etapă a anului şcolar, dacă vrem ca munca instructiv-educativă să se desfăşoare la nivelul exigenţelor actuale. În cele de mai sus am arătat doar cîteva din aceste probleme — şi anume, acelea cărora le acordăm acum cea mai mare atenţie.

Prof. GH. MIERLEA, director şi
Prof. I. BUCUROIU, director adjunct
Şcoala medie
„I. L. Caragiale", Bucureşti

Gata să viziteze şantierul

Asistenţele la lecţii

Înainte de încheierea anului şcolar trecut am asistat la o discuţie destul de încordată, fiecare dintre preopinenţi argumentîndu-şi cu înflăcărare punctul său de vedere. Aceasta s-a petrecut la Galaţi, într-o şedinţă a directorilor de şcoli. Discuţia se purta pe tema asistenţelor directorului la lecţii şi a valorificării concluziilor lui în scopul ridicării nivelului predării. Unii directori socoteau că asistenţele lor trebuie să fie dinainte planificate, profesorul respectiv urmînd să cunoască data precisă şi ora la care urmează să fie asistat. Ei arătau că pentru o astfel de asistenţă profesorul se pregăteşte mai atent şi realizează lecţii bune. Directorul, spuneau aceştia, are astfel prilejul să cunoască posibilităţile optime ale profesorului la a cărui lecţie asistă şi să organizeze activitatea colectivului pedagogic în funcţie de nivelul cel mai ridicat al posibilităţilor lui.

Alţi directori considerau că acest fel de control nu permite directorului să-şi facă o imagine precisă asupra activităţii obişnuite, de zi cu zi a cadrelor didactice, că astfel de asistenţe duc la o muncă al cărei singur scop este de a „ieşi bine la control". Este evident, spuneau ei, că nu putem îngădui în şcoala noastră un astfel de stil de muncă.

Discuţia era vie, argumentele ciocnindu-se cu pasiune. Se prezentau date privind experienţa celor care participau la discuţie, cifre, situaţii care să pledeze în favoarea uneia sau alteia dintre opinii. Problema în sine a fost lămurită pînă la urmă, concluzia secţiei de învăţămînt satisfăcînd exigenţele pedagogice ale tuturor preopinenţilor. În mod obişnuit, au indicat inspectorii secţiei, asistenţele directorului trebuie făcute fără a fi anunţate în prealabil. Atunci însă cînd directorul îşi propune să cerceteze, împreună cu anumiţi profesori sau cu una din comisiile metodice o anumită problemă metodică, educativă etc., la care n-au găsit încă soluţia, poate efectua şi asistenţe dinainte anunţate.

Am plecat din mijlocul directorilor cu convingerea că într-adevăr şedinţele lor contribuie la mai buna orientare a muncii pe care o desfăşoară. În cursul anului ei dezbătuseră multe probleme privind activitatea de conducere a şcolii şi valorificaseră iniţiativele şi experienţa cea mai bună în această activitate. Preocuparea secţiei de învăţămînt pentru sprijinirea directorilor de şcoli n-a rămas fără roade. La sfîrşitul anului de învăţămînt în şcolile din oraşul Galaţi s-au înregistrat rezultate bune şi foarte bune în activitatea instructiv-educativă.

O informare recentă sosită de la Galaţi ne anunţă că la şedinţele lunare cu directorii care se vor ţine în acest an şcolar se vor dezbate numeroase probleme de actualitate. Printre acestea citām: „Cum îndrumăm cercurile pedagogice pentru studierea experienţei înaintate", „Cum îmbinăm preocupările pentru îndrumarea conţinutului procesului instructiv-educativ cu obligaţiile organizatorice şi gospodăreşti", „Îndrumarea şi controlul activităţii diriginţilor" etc.

Strădania pentru îmbunătăţirea muncii directorilor de şcoli se va răsfrînge desigur pozitiv asupra ridicării activităţii acestora la un nivel şi mai înalt.

C. R.

În planul directorului

Închegarea colectivelor de elevi este acum cuvîntul de ordine în Şcoala de 8 ani nr. 163 din raionul 16 Februarie al Capitalei. Însemnătatea lui deosebită în condiţiile actuale ale şcolii ne-a fost lămurită de tov. Stelian Cucu, director de mai bine de 6 ani al acestei şcoli.

Şcoala nr. 163, în anii trecuţi una din şcolile periferice ale Capitalei, se găseşte acum în mijlocul unui oraş modern. Noile construcţii din ultimul timp au adus schimbări fundamentale vechiului cartier în care se află. Pentru şcoală, aceste schimbări pun probleme pe care directorul se străduieşte să le rezolve cît mai bine. Cea mai importantă dintre ele priveşte tocmai închegarea noilor colective de elevi. În blocurile date în cursul acestei veri în folosinţa oamenilor muncii s-au instalat sute de familii venite din toate părţile Capitalei: Floreasca, Ferentari, Colentina, ca şi din centrul oraşului. Colectivele de elevi ale claselor, formate din copii veniţi de la diferite alte şcoli, vor trebui să fie astfel închegate încît procesul instructiv-educativ să se poată desfăşura fără nici un fel de greutate din acest punct de vedere. Pentru aceasta, în planul de muncă al şcolii directorul a inclus sarcini privind mai ales activitatea diriginţilor în această direcţie. Diriginţii vor sta mai mult decît de obicei în mijlocul elevilor lor căutînd să cunoască pe fiecare în parte, să folosească însuşirile fiecăruia în formarea profilului colectivului clasei respective.

Planul anual de muncă al şcolii mai cuprinde cîteva acţiuni în afara celor obişnuite — specifice situaţiei concrete din şcoală. Astfel, pentru a ridica nivelul predării unor obiecte ca educaţia fizică, muzica etc. la clasele I—IV, conducerea şcolii a hotărît să organizeze ajutorarea învăţătorilor care predau la aceste clase. Aceasta pentru că s-a observat că, de pildă, orele de educaţie fizică predate de învăţătorii şcolii se rezumă la cîteva jocuri mai mult sau mai puţin „sportive". Profesorul de educaţie fizică, potrivit prevederilor incluse în planul general de activitate al şcolii, va ajuta pe fiecare învăţător în pregătirea orei de educaţie fizică şi în anumite cazuri chiar în desfăşurarea ei. În felul acesta nivelul acestor lecţii va fi desigur mult ridicat.

O atenţie mare se acordă în planul conducerii şcolii muncii metodice. Dintre acţiunile menite să contribuie la ridicarea nivelului acestei munci am reţinut pe cele care se referă la prevenirea rămînerii în urmă la învăţătură. Planul preconizează ca această prevenire să nu se facă pe calea meditaţiilor, care îi supraîncarcă de cele mai multe ori pe elevi, ci pe calea pregătirii mai atente de către profesori a fiecărei lecţii. Comisiile metodice vor ajuta, prin asistenţe şi indicaţii concrete, mai ales pe învăţătorii şi profesorii tineri.

În general planul prevede o activitate bogată a comisiilor metodice. Acestea se vor ocupa, printre altele, şi de studierea unor probleme privind metodica lecţiilor în muzee şi folosirea la lecţii a cunoştinţelor căpătate de elevi în urma excursiilor efectuate în timpul verii. Astfel, lecţiile de geografie a patriei de la clasele a VII-a şi a XI-a vor porni adesea de la conversaţii cu elevii care au participat la numeroasele excursii organizate în timpul vacanţei de vară şi vor fi ilustrate cu fotografii, planşe şi alte materiale adunate de profesori şi elevi în excursii. În ce priveşte organizarea vizitării muzeelor de istorie, ştiinţe naturale etc., planul prevede renunţarea la metoda vizitării globale a acestora şi experimentarea ţinerii unor lecţii în anumite sectoare ale lor.

Planul de muncă al conducerii Şcolii de 8 ani nr. 163 cuprinde şi multe alte măsuri menite să asigure o desfăşurare normală a activităţii şcolare. Astfel, la capitolul privind şcolarizarea (capitol important în condiţiile în care permanent se mută în cartier noi familii cu copii de vîrstă şcolară), se prevede întocmirea unei evidenţe precise, care să fie pusă la punct trimestrial cu ajutorul administraţiilor noilor blocuri. La capitolul privind gospodărirea şcolii sînt stabilite măsurile necesare bunei întreţineri a mobilierului, a materialului didactic etc.

Ideea care rezultă din planul de muncă anual al directorului şcolii urmăreşte ca cea mai mare parte a activităţii lui să fie orientată spre problemele de conţinut ale muncii instructiv-educative.

„Problemele administrative şi gospodăreşti sînt desigur importante — ne-a spus tovarăşul Stelian Cucu. Noi însă, a continuat el, ştim că toate aceste probleme trebuie subordonate sarcinii esenţiale — înarmarea elevilor cu cunoştinţe, educarea lor în spirit comunist".

C. RĂDOI

Contribuția lecțiilor de istorie antică la educația ateist-științifică a elevilor

Programa și manualul de istorie antică oferă, în general, un material bogat și adecvat pentru educarea elevilor din clasa V-a în spiritul ateismului științific. Practica școlară a dovedit că valorificarea acestui material depinde în mare măsură de profesor, de măiestria lui pedagogică, căci simpla prezentare a cunoștințelor, așa cum sînt ele enumerate în programă și în manual, nu poate conduce pe elevi spre concluzii ateiste. Rolul pedagogului constă, în primul rînd, în interpretarea, explicarea și aprofundarea materialului prevăzut de programă, în realizarea legăturii de continuitate, astfel încît contopind toate cunoștințele cu caracter ateist într-un sistem, să acționeze atît asupra gîndirii elevilor cît și asupra sentimentelor lor, formîndu-le concepții, convingeri ateiste.

Primele lecții ale cursului oferă și primele posibilități de trecere la realizarea acestui obiectiv.

Chiar din lecția introductivă caut să transmit elevilor cunoștințe științifice interesante, care să scoată în evidență netemeinicia concepției idealiste-religioase despre lume, să-i ajute pe elevi să înțeleagă transformările din natură și societate în relațiile lor de cauzalitate și interdependență, să-și dea seama că ele nu sînt rezultatul acțiunii vreunei forțe supranaturale. În explicarea acestei idei, pe lîngă materialul oferit de manual, folosesc un exemplu care s-a dovedit nu numai ușor accesibil elevilor, dar și foarte apropiat lor și cu o puternică valoare emoțională — și anume, evoluția orașului București de la primele sale începuturi pînă la minunata Capitală de astăzi a patriei noastre socialiste. Copiii înțeleg foarte bine că tot ceea ce s-a realizat și se realizează în București n-a picat de undeva din neant, nu este darul cine știe cărei forțe supranaturale, ci este rezultatul eforturilor concrete ale oamenilor.

Un moment important pe drumul educației ateiste a elevilor îl constituie explicarea științifică a procesului apariției omului. Dacă reușim să-i facem pe copii să înțeleagă în adîncime — bine înțeles la nivelul vîrstei lor — procesul desprinderii omului din rîndul animalelor, am realizat un pas hotărîtor în formarea gîndirii lor materialiste. Să nu uităm că unii elevi mai aud, în afara școlii, basmele biblice despre momiia de lut căreia i s-a insuflat viață, despre coasta lui Adam etc. Ținînd seama de această situație, caut să procedez în așa fel încît să zdruncin și să risipesc cunoștințele inexacte primite eventual de elevi în afara școlii. Cred că, pentru a se asigura profesorilor condițiile necesare în vederea fundamentării materialiste a originii omului, ar fi bine ca în programa școlară să se mărească cu o oră timpul afectat predării capitolului „Viața oamenilor primitivi în epoca pietrei". Această oră ar putea fi utilizată pentru o lecție cu titlul „Desprinderea omului din rîndul animalelor" (Originea omului). În prezent eu folosesc pentru această lecție o oră din cele prevăzute de programă „la dispoziția profesorului". Am procedat la fel și în anul școlar trecut și rezultatele au fost îmbucurătoare. În felul acesta se evită aglomerarea materialului, se asigură o mai temeinică asimilare și aprofundare a cunoștințelor, înlăturîndu-se totodată supraîncărcarea elevilor.

În predarea lecției despre originea omului acord cea mai mare atenție sublinierii rolului muncii ca factor determinant al apariției și dezvoltării acestuia. Este foarte important să procedăm astfel deoarece elevii manifestă tendința de a pune pe primul plan gîndirea și limbajul, elemente pe care le sesizează mai ușor. Stimulînd gîndirea logică a elevilor, trebuie să-i orientăm spre înțelegerea procesului desprinderii omului din rîndul animalelor în ordinea desfășurării lui firești, să-i ajutăm să înțeleagă că munca este „prima condiție de bază a existenței omenești, în general, și anume în asemenea măsură încît, într-un anumit sens trebuie să spunem că ea l-a creat chiar pe om însuși". (F. Engels). Este necesar ca din explicațiile noastre elevii să-și poată da seama că gîndirea și vorbirea înseși au fost determinate de muncă.

De o mare valoare pentru educația ateist-științifică sînt cunoștințele despre dezvoltarea uneltelor de producție. De aceea, în lecțiile „Viața oamenilor primitivi în epoca pietrei" și „Dezvoltarea societății primitive în epoca metalelor" pun un accent deosebit pe înțelegerea de către elevi a faptului că, așa cum au fost uneltele oamenilor, așa a fost însăși viața lor. Pe baza discuției cu elevii și folosind material ilustrativ (Planșele din atlasul „Originea omului" din „Istoria universală" etc.), dirijez observația asupra uneltelor de producție. Prezentînd oamenii comunei primitive în procesul muncii — culeș, vînat, pescuit, confecționarea uneltelor din piatră cioplită în epoca paleolitică; agricultura, creșterea vitelor, olăritul, confecționarea uneltelor din piatră șlefuită în epoca neolitică; confecționarea uneltelor din metal și alte meșteșuguri, ca olăritul, țesutul etc. în epoca metalelor — îi conduc pe elevi spre concluzia că însăși periodizarea comunei primitive este determinată de nivelul de dezvoltare a uneltelor de producție. Tot de la dezvoltarea metalelor pornesc în dirijarea gîndirii elevilor spre înțelegerea procesului de descompunere a comunei primitive. Dîndu-și seama că perfecționarea uneltelor a dus la apariția surplusului de produse, a inegalității, a proprietății private, a claselor, a exploatării, a luptei de clasă și a statului, elevii înțeleg rolul uneltelor de producție, ceea ce înseamnă o solidă piatră de temelie în vederea înțelegerii, la timpul cuvenit, a modului de producție ca factorul determinant al dezvoltării societății.

Consider că rolul uneltelor ar trebui subliniat în mod deosebit și în programă și în manual. Este nesatisfăcătoare, de exemplu, caracterizarea pe care manualul o face comunei primitive. La pag. 16 se spune: „Pentru că oamenii lucrau în comun, stăpîneau în comun pămîntul, vitele și uneltele și își împărțeau între ei în mod egal produsele, societatea de atunci s-a numit comuna primitivă". Această caracterizare este unilaterală, incompletă. Ea nu atrage atenția elevilor asupra cauzei care i-a determinat pe oameni să lucreze în comun — nivelul extrem de scăzut al forțelor de producție.

O importanță deosebită au cunoștințele despre uneltele de producție și în ce privește înțelegerea științifică de către elevi a procesului de apariție a religiei. Engels a arătat că religia constituie „oglindirea fantastică în mintea oamenilor a forțelor exterioare care domină viața lor de toate zilele, o oglindire în care forțele pămîntești iau forma unor forțe suprapămîntești". Acest adevăr trebuie transmis elevilor în așa fel încît ei să-l înțeleagă în adîncime. Din experiența predării și a muncii de cercetare științifică întreprinsă în școală am constatat că elevii ajung să cunoască bine esența și rolul religiei dacă înțeleg apariția ei.

Le arăt elevilor că oamenii primitivi se temeau de fenomenele înconjurătoare — trăznetul care adesea îi ucidea, aprindea locuințele sau pădurile, inundațiile și furtunile, cutremurele de pămînt, frigul, bolile, animalele uriașe etc. — pentru că nu le cunoșteau cauzele și nu le puteau înțelege. Le explic că tocmai această teamă de forțele naturii, determinată de neștiința oamenilor de a-și explica astfel de fenomene și de neputința de a lupta împotriva lor, a dus la divinizarea forțelor naturii.

O explicare științifică a originii religiei nu trebuie să se rezume la ignoranță, la neștiința și neputința oamenilor primitivi în fața forțelor naturii, ci trebuie să descătușăm bazele obiective, rădăcinile materiale, economice ale acestui fenomen social. De aceea le explic elevilor că această neștiință a oamenilor se datora nivelului extrem de scăzut — primitiv — al forțelor de producție, slabei lor experiențe productive.

În lecțiile următoare despre orînduirea sclavagistă urmăresc să consolidez și să dezvolt cunoștințele elevilor, punînd accentul pe caracterul de clasă și pe rolul reacționar pe care-l joacă religia. În aceste lecții îi ajut pe elevi să înțeleagă că, o dată cu apariția claselor și a antagonismelor sociale, religia a devenit, ca și statul, un instrument al dominației de clasă, un instrument de asuprire și exploatare în mîna clasei stăpînitoare.

În această ordine de idei consider că atît programa școlară cît, mai ales, manualul nu procedează bine atunci cînd situează religia în capitolul despre cultură. Asemenea capitole cum sînt „Cultura și religia vechilor egipteni", „Cultura fenicienilor: scrierea; religia..." nu pot contribui în nici un caz la educarea elevilor în spiritul ateismului științific. În concepția elevilor cultura, așa cum este firesc, reprezintă un element al progresului, care a stimulat gîndirea științifică pe baza faptelor, a experienței, a concluziilor riguros verificate, confirmate de viață. În ultimii trei ani am experimentat predarea cunoștințelor despre religia diferitelor popoare, nu alături de elementele culturii ci alături de stat, ca instrument de asuprire și exploatare. Urmările pozitive ale unei asemenea, organizări a materialului asupra educației ateiste a elevilor au fost evidente. Toți elevii clasei a V-a au înțeles caracterul de clasă al religiei, rolul ei de instrument de asuprire și exploatare în mîna claselor exploatatoare. Aceasta dovedește că, muncind cu perseverență, putem face ca concluziile care contribuie la educarea ateist-științifică a elevilor să devină la ei convingeri adînci, trainice.

Prof. I. DRAGU

A ști să dozezi

Am constatat încă o dată un fapt de care mi-am dat mai de mult seama — că mulți profesori tineri, începători cad în greșala de a încărca lecțiile cu prea mult material, de a face de aceea lecții greoaie.

Devin desigur greoaie acele lecții în care se aglomerează prea multe probleme, noțiuni, date, prin însăși efortul cerut pentru a le reține. Dar ele devin greoaie mai ales prin aceea că într-o astfel de lecție se trece repede peste fiecare chestiune, nu este timp ca asupra celor importante să se stăruie mai mult, deci ca esențialul să fie cît mai bine înțeles și cît mai solid fixat în mintea elevilor.

Profesorilor tineri e bine deci să le spunem de la început, și să le repetăm cînd este necesar, că trebuie să se ferească de acest procedeu dăunător pregătirii elevilor.

Tovarășa Eugenia Munteanu a intrat încrezătoare la prima ei lecție din cariera de profesoară, pe care urma să o țină la clasa a XI-a. Carte știa, munca la catedră îi era dragă, planul pentru lecție fusese amănunțit alcătuit. Existau deci condiții ca ora să meargă bine. De altfel, nici nu se poate spune că a mers prost. Ea nu a fost însă la înălțimea posibilităților profesoarei. La sfîrșit, cînd a sunat de ieșire, ea a fost nemulțumită. Nu a reușit să realizeze ce și-a propus și, din primul moment, planul ei de muncă la clasa a XI-a a fost dat peste cap, deși n-a zăbovit de loc la nici o problemă, ba a mers, s-ar putea spune, în fuga mare: ce este istoria, cu ce se ocupă ea?, apoi, la lecția propriu-zisă, recapitularea orînduirii capitaliste: producția materială, modul de producție, baza economică, suprastructura, cauzele apariției capitalismului ș.a.m.d. S-a mers prea mult pînă la amănunt în planul tovarășei și deci în lecție, chestiunile importante nu s-au deosebit de cele secundare. S-a făcut prea mult apel la memorie, profesoara a vorbit cît nu trebuia. Era mai bine dacă lecția se oprea la mai puține probleme dar acestea se discutau mai atent. Asupra rolului hotărîtor al modului de producție în dezvoltarea societății, sau asupra perioadelor istoriei moderne, de pildă, trebuia să se insiste mai mult, pentru că elevii nu știau prea bine aceste chestiuni.

Altfel, tovarășa Eugenia Munteanu promite a fi o bună profesoară. Am arătat că știe carte. E hotărîtă să muncească conștiincios. În caietul său, pe multe pagini, stăteau alături toate planurile de lecții din ziua aceea: la clasa a V-a, la clasa a VII-a, la clasa a XI-a și la clasa a IX-a.

Experiența a arătat tuturor celor care au lucrat cu elevii la clasă că lecția bună cere, pe lîngă temeinica pregătire a profesorului, pe lîngă stăpînirea metodelor bune de predare, și capacitatea de a doza. De aceasta depinde dacă vor putea să fie valorificate suficient cunoștințele și metodele de predare. Aceasta este una din cauzele pentru care e bine și trebuie ca tinerii să-și întocmească planul de lecție.

Măiestria pedagogică (care nu cere neapărat timp îndelungat, pe care îl poți căpăta cu atît mai devreme cu cît dovedești mai mult interes pentru munca didactică), îți cere în esență să clarifici pentru elevi ceea ce ei trebuie să cunoască, să-și însușească din carte sau din viață. Clarificarea presupune să nu alegi [illegible] la fiecare problemă atît cît este necesar pentru a o lămuri. Și, ca să nu rămîi în urmă, să te gîndești bine la ceea ce este esențial.

E. M.

TEMA DE CONTROL

Invățarea silabelor la clasa I

Pentru despărțirea cuvintelor în silabe la clasa I, un prim procedeu ar fi acela de a număra de cîte ori se deschide gura în timp ce se pronunță cuvîntul.

Am procedat și eu la clasă astfel, dar elevii nu reușeau să despartă singuri alte cuvinte în silabe. Acest lucru se datorește, după părerea mea, faptului că procedeul amintit nu deprinde pe elevi cu tehnica despărțirii cuvintelor în silabe, ci îi ajută numai la stabilirea numărului lor.

La cei mici această deprindere nu se poate forma desigur pe baza regulilor de despărțire a cuvintelor în silabe. De aceea, alături de metodele folosite de obicei în școli, cred că trebuie să intervină în formarea acestei deprinderi și auzul. Este necesară — după mine — și despărțirea în ritm a cuvintelor în silabe. O cercetare atentă ne arată că noi însine ne bazăm, în principal, pe acest simț atunci cînd despărțim cuvintele în silabe.

Cred că este bine să se facă mult mai multe exerciții de despărțire a cuvintelor în silabe decît prevăd îndrumările metodice pentru clasa I. Exercițiile acestea vor fi folositoare și în perioada abecedară, cînd despărțirea cuvintelor în silabe va ajuta elevilor să facă o corectă analiză grafică silabică a cuvintelor.

Inv. FLOREA A. POPESCU
Siliștea, raionul Videle

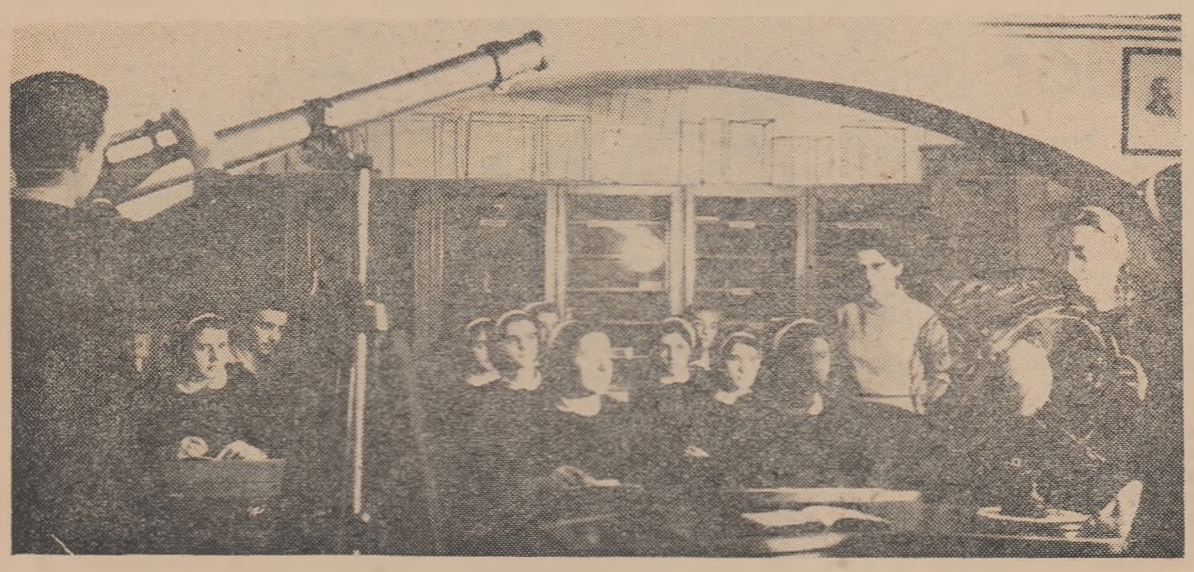

În cabinetul de matematică, o lecție de astronomie

Prevenirea greșelilor de gramatică și ortografie

Predarea gramaticii limbii romîne în școală nu urmărește nici de cum însușirea unor reguli, definiții, excepții etc., ci formarea de noțiuni gramaticale, formarea unei exprimări corecte în scris și oral.

În predarea gramaticii întîmpinăm o serie de greutăți care nu sînt întotdeauna obiective, ci se datoresc felului cum noi, profesorii, transmitem cunoștințele, faptului că nu dăm suficientă atenție problemelor dificile, nu căutăm întotdeauna cauzele greșelilor și nu ne preocupăm cu toată grija de înlăturarea lor.

Pătrunderea sensului morfologic și, concomitent cu aceasta, a sensului sintactic al unui cuvînt presupune o serie de procese de generalizare complexe și variate. Pentru ca elevul să poată stabili că un cuvînt este pe de o parte substantiv, iar pe de alta, în propoziție, atribut, subiect sau complement, este nevoie să apelăm la procese de comparare și de diferențiere, folosind aceleași cuvinte în diferite contexte lexicale. Îndrumați, elevii disting particularitățile faptelor de limbă comparate și ajung la o însușire conștientă a fiecăreia dintre noțiuni în parte.

E foarte frecventă, mai ales la elevii din clasele a V-a și a VI-a, confuzia între subiect și substantiv sau între atribut și adjectiv, datorită faptului că foarte adesea subiectul este exprimat prin substantiv, iar atributul prin adjectiv, că deci, ca material concret al limbii, ele se suprapun. Pentru delimitarea noțiunilor e necesar ca elevii să fie puși în situația de a urmări un substantiv în diferite propoziții, în care are roluri sintactice diferite ca și invers, diferite părți de propoziție exprimate prin substantiv. E necesar de asemenea ca, la declinarea substantivului, atunci cînd se arată cazul să i se arate și funcția sintactică.

Pentru a preveni greșelile elevilor le-am dat o schemă pe care le-am cerut s-o învețe. Schema precizează că substantivul la cazul nominativ răspunde la întrebările *Cine? Ce?* și are în propoziție funcția de subiect și de nume predicativ, că substantivul la cazul genitiv răspunde la întrebarea *A cui?* și are funcția de atribut substantival genitival, cel în cazul dativ răspunde la întrebarea *Cui?* și are funcția de complement indirect, iar cel în acuzativ răspunde la întrebările *Pe cine? Ce?* (avînd funcția de complement direct), *Care? Ce fel de?* (avînd funcția de atribut substantival cu prepoziție), *Unde? Cînd? Cum? Din ce cauză? Cu ce scop?* (avînd funcția de complement circumstanțial) sau *Cu cine? Cu ce? Din cine? Din ce? Spre cine? Spre ce? În cine? În ce? De la cine? De la ce? etc.* (avînd funcția de complement indirect). Le-am indicat elevilor ca în cazul identității formelor la nominativ și acuzativ să caute subiectul propoziției și, dacă îl vor identifica în alt cuvînt decît cel în cauză, acesta din urmă nu poate fi decît complement direct, prin urmare în acuzativ. În cazul identității formelor de genitiv-dativ diferențierea este mai simplă, pentru că întrebările nu sînt comune, ci doar asemănătoare.

Pentru a-i ajuta pe elevi să deosebească diferitele funcții ale substantivului folosesc și un alt procedeu, care îngăduie o mai profundă asimilare a sensului cazurilor. Anume, dau elevilor cîteva propoziții care cuprind aceleași substantive, de fiecare dată în alt caz. De pildă: Mama a dat copilului un măr. Copilul a mulțumit mamei. Mărul copilului este roșu. Coaja mărului are culoarea roșie.

În vederea înlăturării confuziilor se pot face și exerciții comparative, între substantive care au aceeași formă dar îndeplinesc funcții diferite (Elevul este silitor. Profesorul cheamă elevul. Cartea elevului este curată. Cer elevului o carte) sau între substantive care determină categorii morfologice diferite: Cartea (substantiv) elevului este curată. Cer (verb) elevului o carte). Văzînd asemănările și diferențele dintre forme identice ale aceluiași cuvînt aflat la cazuri diferite, elevii își însușesc conștient noțiunea de caz și înțeleg rolul cazurilor în modificarea cuvintelor în propoziție.

Studierea verbului și a numeroaselor sale categorii (diateză, mod, timp, număr, persoană) prezintă pentru elevi dificultăți care se vădesc atît în cursul analizei gramaticale cît și în exemplificarea formelor învățate.

O primă greutate constă în delimitarea sensurilor pe care le redau diferitele moduri. Dacă optativul și imperativul sînt delimitate mai ușor, apoi indicativul și conjunctivul se delimitează mult mai greu. Ba mai mult, conjunctivul este folosit de multe ori în loc de imperativ sau chiar de infinitiv. În aceste cazuri e nevoie să recurgem și la delimitări de ordin formal, arătîndu-le de exemplu elevilor că modul conjunctiv se formează cu ajutorul conjuncției „să", spre deosebire de indicativ. La modurile nepersonale situația se complică și mai mult. Între definirea infinitivului și a supinului nu există delimitări, ambele moduri fiind menite să demonstreze sub formă de substantiv acțiunea exprimată.

Elevii sesizează greu origina verbală a substantivelor formate de la infinitivul lung ori supin sau nu recunosc supinul ca formă verbală. O dificultate destul de mare prezintă pentru ei și deosebirea dintre participiu și adjectivul de natură participială.

În aceste cazuri cheia rezolvării constă în a atrage atenția elevilor asupra caracterelor specifice fiecărei forme și asupra deosebirilor dintre formele ce se pretează la confuzii. Este bine să se efectueze exerciții care urmăresc diferențierea pe baza sensului morfologic și sintactic. Comparînd, de exemplu, propozițiile „Tăcerea *neturburată* își întinsese pretutindeni nețărmurita ei stăpînire" și „*Neturburat* de nimeni lucra zi și noapte", elevii își dau seama că în primul caz *neturburat* este adjectiv, avînd în propoziție rol de atribut adjectival, iar în al doilea este verb la participiu, avînd și complement.

Există apoi la verb forme diferite care, datorită unei identități sau asemănări fonetice, se confundă. Astfel, elevii fac confuzii între viitorul II al diatezei active și viitorul I al diatezei pasive sau între conjunctivul perfect al diatezei active și conjunctivul prezent al diatezei pasive. Pentru înlăturarea unor asemenea confuzii am folosit întotdeauna analiza comparativă, dînd elevilor propoziții ca „Era bine *să fi adus atunci* apă" și „A trebuit *să fiu adus* pe targă", sau „Cînd veți ajunge, eu *voi fi spălat* peste tot", „Cînd veți ajunge, eu *voi fi spălat* și îmbrăcat".

Greutăți în analiza verbului mai întîlnim și la recunoașterea diatezei reflexive, deoarece uneori sensul ei nu indică reflexivul, iar formele pronumelui reflexiv de persoanele I și II și plural sînt identice cu cele ale pronumelui personal. În aceste cazuri, făcînd pe elevi să observe că ambele pronume stau pe lîngă verbe, am subliniat deosebirea dintre ele: pronumele reflexiv se acordă în persoană și număr cu verbul, în timp ce pronumele personal nu se acordă.

Și în procesul însușirii scrierii corecte se ridică dificultăți ale căror cauze, cunoscute și analizate, pot fi îndepărtate prin luarea unor măsuri eficiente. Am observat de pildă că o parte a elevilor mei omit în vorbire ultimele consoane din unele cuvinte. Am observat apoi că acești elevi și scriu așa: cîn' (cînd) subect (subiect), drect (direct) sau jam, janta, jen (în loc de geam, geanta gen). Aceste greșeli le-am înlăturat corectînd vorbirea elevilor respectivi. Însușindu-și formele fonetice corecte elevii și-au îmbunătățit și exprimarea scrisă.

Altă greșeală e folosirea unui singur *i* în loc de doi sau a doi *i* în loc de trei și invers. Unii elevi scriau muncitori în loc de muncitorii, hîrti în loc de hîrtii, copii în loc de copiii, băieții în loc de băieți. Pentru a evita asemenea greșeli am explicat necesitatea fiecărui *i*. De exemplu, le-am arătat că la forma „muncitorii" primul *i* este semnul pluralului iar al doilea articolul hotărît, că la forma „copiii" primul *i* este cuprins în temă, al doilea este semnul pluralului și al treilea articolul enclitic hotărît.

În ceea ce privește scrierea formelor - l, mi, m -, nesilabice prin componența lor sonoră și pe care unii elevi le leagă de cuvintele pe lîngă care stau, am recurs la analiza unor cuvinte cum sînt *ducîndu-l, nu-i, m-ai văzut, dă-mi* etc. De asemenea, pentru a elimina confuzia între cuvintele omofone se recomandă punerea în față a unor forme ca „mai bine", „m-ai chemat", „elevul cel harnic", „grîul ce-l culeg colectiviștii".

Pentru consolidarea deprinderilor de scriere corectă sînt necesare, pe lîngă aceste lămuriri pentru înlăturarea greutăților și confuziilor, exerciții repetate de copiere, dictare, analize ortografice, lecturi etc.

Analiza greșelilor comise de elevi, a cauzelor acestor greșeli ne indică procedeele prin care le putem înlătura, astfel încît să asigurăm o exprimare mai corectă a elevilor în scris și oral.

Prof. VALERIAN PLĂMADEALĂ
Curtici

Un lucru important

În predarea geometriei de deosebită însemnătate socotesc că este deprinderea elevilor cu folosirea instrumentelor. Încă de la prima oră de curs cer elevilor să-și procure și să aducă la toate orele de geometrie compas, riglă, echer și raportor, un creion bicolor (roșu și albastru) și 2 — 3 creioane negre, obișnuite. Este adevărat că uneori constat că mai sînt elevi care nu și-au procurat cele cerute decît în parte sau de loc, dar eu insist mereu în cursul orelor următoare, astfel încît în cele din urmă elevii au la lecția de geometrie instrumentele necesare. Mă îngrijesc ca și la tablă să existe regulat toate aceste instrumente, cît și o cutie cu cretă colorată.

Procedez așa pentru că experiența mi-a arătat că lucrarea unei probleme în clasă sau acasă cu ajutorul instrumentelor economisește timp și ușurează rezolvarea. De pildă, problema nr. 53 de la pagina 67 din manualul de geometrie pentru clasa a IX-a — „Pe latura BC a triunghiului ABC se ia un punct oarecare M; fie O_1 și O_2 centrele cercurilor circumscrise triunghiurilor ABM, ACM; să se arate că triunghiurile ABC și AO_1O_2 sînt asemenea și să se deducă condiția ca cele două cercuri să fie egale" — greu poate fi rezolvată fără o construcție riguroasă. Dacă cercurile O_1 și O_2 sînt trasate și în culori diferite (roșu și albastru), iar unghiurile AO_1O_2 și AO_2O_1 notate cu arce de culoare, egalitatea de unghiuri se poate deduce cu mult mai ușor. E drept că există multe probleme simple, în care construcția poate fi făcută și cu mîna, ca de exemplu construcția unui unghi și a bisectoarei lui pentru a demonstra locul geometric respectiv. La majoritatea construcțiilor însă folosirea instrumentelor este mai mult decît necesară.

În problemele de construcții, de secțiuni în poliedre de exemplu, folosirea instrumentelor și a cretei (sau creioanelor) colorate trebuie să devină pentru elevi o adevărată deprindere. Părerea unor colegi că se pierde timp cu manevrarea instrumentelor nu este justă. Lucrînd cu mîna, ștergînd și refăcînd pierzi mai mult timp și, în plus, obții o figură neclară, care cu greu poate fi interpretată. Lucrînd cu instrumentele se pot efectua mult mai multe probleme, căci se pot scoate și fixa mai repede și mai ușor concluziile. Totodată folosirea instrumentelor obișnuiește ochiul elevului cu figuri corecte, exacte, ceea ce este de mare importanță pentru pregătirea viitorului muncitor sau intelectual.

Geometria, din cîte am putut să constat, este un obiect la care elevii prezintă mai multe lipsuri, dau răspunsuri mai slabe la examene. Una din cauze cred că este și aceasta: nelucrînd cu instrumente, ei fac figuri confuze, pe care nu le pot pune de acord cu textul problemei; de aci neînțelegerea enunțului și concluzii eronate.

Și în noul an școlar eu mi-am propus să nu neglijez acest fapt, minor în aparență, în fond de mare importanță.

A. IORGULESCU

Răzbunarea procentelor

Era la sfîrșitul trimestrului întîi, în anul școlar trecut. Unul dintre diriginți apărea mereu în cancelarie cu același zîmbet schițat în colțul gurii. Un zîmbet nedefinit: de îngăduință, de superioritate sau de satisfacție — greu de spus. Obținuse — cum se spune — frumoase succese. Izvorul succeselor sale se trăgea din legătura cu realitatea concretă a clasei — să zicem a XI-a „Z" — unde era diriginte. Legătura nu era chiar nemijlocită, căci se realiza mai ales prin studierea meticuloasă a catalogului. Studia catalogul cu pasiunea unui cercetător. Și — ca un adevărat cercetător — își făcea într-un carnețel special, diferite însemnări, adnotări, sublinieri și trimiteri. De fiecare dată după ce studia catalogul urma un „atac".

— Vezi colega, fii atent, Ionescu are doi de patru la oral, e amenințat să cadă...

Sau:

— Poftim? Cum o să cadă Marinescu? I-am studiat situația din catalogul anului trecut: n-a fost căzut la nici o materie...

„Căderile" și „amenințările" luau proporții de catastrofă, care trebuia împiedicată cu orice preț.

Și „catastrofele" au fost împiedicate și pe trimestrul întîi, și pe al doilea. A venit trimestrul al treilea.

— Cum, i-ai dat patru lui Ionescu? Nu vezi că are cinci pe-ntîi și cinci pe-al doilea?

Ori:

— Să cadă Marinescu? și ce dacă are trei la oral? Are cinci pe-ntîiul, cinci pe-al doilea și șase la lucrarea scrisă.

Și, într-adevăr, n-a „căzut" nimeni: la sfîrșitul anului, clasa a XI-a „Z" a avut sută la sută promovați.

— Cît m-am zbătut eu! — spunea dirigintele!

Și, într-adevăr se zbătuse.

— Studierea procentelor tovarășe, asta e cheia succeselor! Procentele vorbesc: trebuie numai să știi să le înțelegi graiul...

X

Cel mai mare procent de căzuți la examenul de maturitate l-a dat clasa a XI-a „Z". Cu succes au căzut și Ionescu, și Marinescu, și alții. Zîmbetul nedefinit schițat în colțul gurii dirigintelui nostru a început să se estompeze. I-au luat locul nedumerirea și indignarea.

— Au fost prea rigizi cei din comisie — conchidea el.

Am studiat catalogul clasei a XI-a „Z". Ionescu n-a avut nici un cinci la oral în tot timpul anului: a avut numai note de patru, pe care le-a cîrpit cu cîte un cinci la teză. Marinescu a avut și cîte un trei (nu numai patru), dar l-a „întregit" cu șase la teză. Astfel au promovat Ionescu și Marinescu, și nu numai ei. Nu, cei din comisia de maturitate n-au fost „rigizi".

★

Adevărat, procentele vorbesc. Ele spuneau încă de la sfîrșitul primului trimestru: „atenție la formalism, la rezultatele de paradă! Vă paște pericolul muncii de suprafață: luați măsuri!"

Dar nu s-au luat măsuri. În loc să se acorde o adevărată grijă elevilor rămași în urmă, aceștia au fost „salvați" cu cunoștințe la limită, cu note la limită.

Pornind de la adevărul simplu și îndeobște cunoscut că rezultate mediocre înseamnă muncă mediocră — acum, la început de drum, să declarăm război necruțător formalismului în munca cu elevii. Altminteri procentele se răzbună.

FLORIN ANGHEL

Experiența dirigenților

Profesorii diriginți au păşit în noul an şcolar cu hotărîrea de a-şi întări contribuția la educarea comunistă a tinerei generații, de a valorifica în acest scop experiența pe care au acumulat-o în anul şcolar trecut. La îmbogățirea acestei experiențe a contribuit în bună parte munca sistematică de îndrumare a activității educative desfăşurată de secțiile de învățămînt

În anul şcolar trecut, numeroase secții de învățămînt raionale, ca de pildă cele din Drăgăşani, Rm. Vîlcea, Tr. Severin, Orşova, Costeşti, Bîrlad, Sebeş şi altele au organizat interesante consfaturi cu diriginții, punînd în discuție probleme importante ale muncii acestora. De pildă, pornind de la faptul că în unele şcoli planificarea orelor de dirigenție se făcea în mod formal, fără a se ține seama de situația concretă a claselor şi că, din această cauză, tematica lor era unilaterală, secția de învățămînt din Tg. Jiu a organizat o consfătuire în care s-a discutat despre felul cum trebuie alese temele pentru orele de dirigenție. La consfătuirea organizată de secția de învățămînt a raionului Bîrlad s-au discutat probleme legate de metodele folosite în vederea închegării colectivului de elevi, de educarea disciplinei conştiente etc.

De obicei participanții la consfătuirile organizate de secțiile de învățămînt au avut prilejul să asiste la desfăşurarea unor ore de dirigenție sau la alte activități organizate de diriginți. Cu prilejul consfătuirii care a avut loc în raionul Lipova, de exemplu, diriginții din acest raion au asistat la cîteva ore de dirigenție, urmate de discuții. Deosebit de utile au fost discuțiile pe marginea orei în care s-a analizat situația la învățătură a elevilor, demonstrîndu-se cum poate fi evitată transformarea analizei în „muştruluială".

O activitate rodnică în ceea ce priveşte generalizarea experienței pozitive a diriginților desfăşoară şi comisiile metodice ale acestora. Aşa, de pildă, la Şcoala de 8 ani nr. 6 din Roman comisia diriginților a discutat despre metodele de educare a atitudinii comuniste față de muncă a elevilor, popularizînd realizările unor diriginți ai căror elevi au fost fruntaşi în acțiunile patriotice.

Schimburile de experiență între diriginți s-au dovedit a fi deosebit de rodnice, contribuind la generalizarea experienței pozitive în munca educativă. Din păcate, însă, multe dintre ele au dezbătut cu predilecție o singură latură a acestei munci — ora de dirigenție. Dar şi discuțiile în jurul orei de dirigenție au fost uneori unilaterale, referindu-se cu precădere la felul cum trebuie organizate orele festive şi ignorînd cu totul o seamă de probleme importante. Se ştie, de pildă, că unii diriginți au tendința de a-şi încărca orele cu o ordine de zi extrem de largă. Iată bunăoară, cum sînt împărțite cele 50 de minute afectate orei de dirigenție la şcoala din satul Nisipari, raionul Medgidia. Primele trei minute sînt folosite pentru a se pune absențele în catalog. În 5 minute responsabilul clasei face o informare asupra evenimentelor care au avut loc în viața acesteia în cursul săptămînii. Dirigintele ține apoi, timp de 10 minute, o expunere liberă pe o temă dinainte fixată, 15 minute sînt destinate discuțiilor, 2 minute concluziilor pe care le trage profesorul. În 3 minute sînt sărbătoriți elevii care şi-au aniversat ziua de naştere în săptămîna ce a trecut, în 2 minute are loc schimbul serviciului pe clasă, iar în ultimele 10 minute elevii vizionează un diafilm. Fără a mai lua în discuție metoda expunerii unei teme de către diriginte, e limpede că avem de-a face aici cu o fărîmițare la maximum a orei şi că nici unul dintre punctele ordinei de zi nu poate fi tratat în mod eficient. Desigur că discutarea de către diriginți a felului cum trebuie folosită ora de dirigenție ar duce la înlăturarea unor neajunsuri de acest fel

Consfătuirile organizate la nivelul raionului, ca şi discuțiile purtate în comisiile metodice au neglijat de asemenea să dezbată problema cunoaşterii elevilor, a particularităților fiecăruia în parte, să popularizeze experiența pozitivă dobîndită de mulți diriginți în această direcție. Deosebit de rodnice s-au dovedit, de exemplu, vizitele organizate la domiciliul elevilor pentru a cunoaşte amănunțit mediul lor de viață, preocupările lor şi ale părinților. În organizarea acestor vizite conducerea şcolii medii „M. Eminescu" din Buzău şi conducerea Şcolii de 8 ani nr. 1 din Reşița au antrenat şi membrii activului U.T.M. şi de pionieri din şcoală, ca şi pe unii membri ai comitetelor de părinți. Datorită vizitelor frecvente la domiciliul a doi elevi nedisciplinați, legăturii strînse cu părinții acestora, organizării cu grijă a regimului lor zilnic, diriginta Elena Perşu de la şcoala „1 Mai" din Drăgăşani a reuşit să îmbunătățească mult atitudinea lor în şcoală şi în afara ei.

Ar fi indicat să se discute şi procedeele folosite de unii diriginți în ceea ce priveşte organizarea ajutorului tovărăşesc între elevi. Iată cum a procedat în această privință, în anul şcolar trecut, dirigintele Nicolae Popescu de la şcoala de 8 ani nr. 89 din Bucureşti. El a stabilit patru grupe de elevi care aveau nevoie de ajutor: elevi slabi la majoritatea obiectelor, elevi slabi la unele materii, elevi mediocri şi elevi care veneau cu temele nefăcute. Cei din prima categorie, după ce-şi pregăteau singuri lecțiile, erau ajutați individual de colegii lor cu note bune să-şi fixeze mai bine cunoştințele. Cu elevii slabi la anumite obiecte s-au făcut meditații colective, conduse de elevi fruntaşi. Pentru elevii mediocri, amenințați să treacă în situația elevilor slabi, s-a organizat studiul individual acasă, sub controlul dirigintelui şi al instructorului de detaşament, iar cei care veneau la şcoală cu temele nefăcute — cazuri foarte rare — au fost opriți la şcoală după orele de curs, unde îşi efectuau temele sub supravegherea prin rotație a elevilor buni.

Fără îndoială, este apreciabilă străduința dirigintelui N. Popescu de a asigura ajutorarea elevilor. Nu credem însă potrivit ca un elev — oricît de bun ar fi la învățătură — să țină meditații colective. Elevul fruntaş poate să-şi stimuleze colegul în pregătirea cu conştiinciozitate a temelor, poate să repete împreună cu el lecțiile pentru a doua zi, să confrunte cu el rezultatele la diverse exerciții, să descopere împreună greşelile, dar nu poate să dea meditații calificate Nu mi se pare potrivită nici oprirea elevilor la şcoală după orele de curs. Există, desigur, cazuri cînd unii elevi au nevoie de o supraveghere după orele de program, dar această problemă poate fi rezolvată cu succes în cadrul semiinternatelor sau, acolo unde ele nu există, în săli organizate, pentru copii pe lîngă cluburi muncitoreşti, case de cultură etc., sub supravegherea unor profesori. Asemenea săli au fost amenajate de exemplu, în oraşul Cluj cu sprijinul secției de învățămînt, al organelor sindicale, şi al comisiei de femei. Discutarea largă a experienței dobîndite pînă acum de diriginți în ceea ce priveşte ajutorul tovărăşesc între elevi la învățătură ar duce, desigur, la găsirea unor noi şi valoroase căi de organizare a acestui ajutor.

Ar fi bine de asemenea să se discute şi procedeele folosite de diriginți în vederea îmbunătățirii disciplinei elevilor. La şcoala de 8 ani nr. 16 din Iaşi, de exemplu, se foloseşte cu multă eficiență în acest scop, la clasele V-VII, metoda întrecerilor între clase la disciplină, la ținută. Fiecare profesor consemnează după ora de curs, într-un caiet special, nota care oglindeşte disciplina elevilor în timpul orei, ținuta lor, curățenia clasei. La sfîrşitul unei perioade de trei săptămîni se face punctajul pe clase. În adunarea festivă pe şcoală se înmînează drapelul roşu clasei care a obținut cel mai mare procentaj. La această adunare, la care participă toți diriginții şi profesorii, directorul şcolii analizează comportarea fiecărei clase în parte, scoate în evidență realizările, popularizează elevii fruntaşi la disciplină, combate abaterile care s-au manifestat. Ca urmare în şcoală s-a realizat o atmosferă vie de emulație, un autocontrol tovărăşesc, disciplina s-a îmbunătățit simțitor.

Desigur, este discutabil dacă adunarea de analiză a muncii trebuie organizată la trei săptămîni, la o lună sau poate chiar la un trimestru. Ar trebui precizat şi care este rolul activului pionieresc în antrenarea opiniei colective a claselor. Un lucru este însă cert: evidența clară a realizărilor colectivului, aprecierea şi analiza publică a muncii duc la creşterea simțului de răspundere al elevilor față de sarcinile lor, la stimularea inițiativelor, la închegarea colectivelor, introduc în şcoală un spirit nou de muncă, apropiat spiritului pe care elevii îl vor întîlni atunci cînd se vor încadra în marea familie a oamenilor muncii.

Iată, aşadar, cîte probleme importante pentru munca diriginților, a întregii şcoli ar putea fi discutate la schimburile de experiență organizate între ei. Constituind un mijloc important de îmbunătățire a activității educative, răspîndirea experienței pozitive dobîndite în această activitate trebuie să se realizeze, în anul şcolar care a început, pe o scară mereu mai largă.

B. MOLDOVEANU

Roadele excursiilor

Dacă am face o trecere în revistă a locurilor unde şi-au petrecut vacanța elevii şcolilor noastre am putea afirma că în vara acestui an întreaga țară le-a fost dăruită lor. Cu curiozitatea specifică vîrstei ei au cercetat fiecare colțişor al patriei, încîntîndu-şi privirea cu frumusețile sale neasemuite, umplîndu-şi inima de mîndria că sînt cetățenii ei.

Vacanța a rămas în urmă, cursurile şcolilor au reînceput — dar aceasta nu înseamnă nici decum că excursiile, drumeția, au încetat pînă la o nouă vacanță. Elevii vor continua să facă dese vizite în producție, scurte excursii în natură, drumeții pe meleagurile raionului şi regiunii natale. În organizarea acestor acțiuni experiența acumulată în timpul vacanței poate fi de cel mai mare folos, contribuind la mai buna pregătire a excursiilor şi vizitelor, la mai buna desfăşurare a lor, la mai deplina valorificare a celor văzute de copii. De aceea se impune cunoaşterea modului cum au fost organizate excursiile în timpul verii care a trecut, generalizarea celor mai bune mijloace folosite cu acest prilej.

Iată, de exemplu, cum a pregătit Casa pionierilor din Satu Mare o excursie prin regiunea Maramureş. Înainte de a porni în excursie s-a organizat cu cei 108 copii care au participat la ea o serie de acțiuni interesante, menite să-i informeze asupra obiectivelor ce urmau a fi vizitate : şezători, vizionări de filme şi diafilme, lecturi. Astfel pregătiți, copiii au putut pătrunde şi înțelege mai lesne cele văzute.

Deosebit de rodnice s-au dovedit excursiile care şi-au propus de la început un obiectiv central. Aşa, de pildă, excursia organizată de Grupul şcolar de pe lîngă Uzinele de vagoane din Arad a avut ca scop de a arăta elevilor cum acționează anumite principii de funcționare a motoarelor în cadrul diverselor tipuri de maşini studiate de ei în şcoală. Excursia organizată de şcoala medie nr. 3 din Tr. Severin a urmărit în mod deosebit cunoaşterea de către elevi a aplicațiilor industriale ale chimiei. La întreprinderile chimice vizitate excursioniştii au urmărit numeroase procedee de fabricație, văzînd cum se desfăşoară în realitate procesele chimice studiate de ei în clasă prin experiențe limitate de laborator. Ei au aflat totodată despre un nou procedeu de absorbție a oxizilor de azot în strat spumat, în turnuri de 60 m înălțime, procedeu introdus în acest an şi care măreşte considerabil productivitatea muncii.

Un obiectiv interesant de excursie au stabilit cadrele didactice de la Şcoala medie nr. 1 din Făgăraş. Acestea i-au condus pe elevi cu cîtva timp în urmă prin regiunea Hunedoara. În vara aceasta au hotărît să vie din nou cu ei aici, pentru ca elevii să-şi dea seama cu proprii lor ochi de marile transformări survenite într-un timp foarte scurt în oraşele Hunedoara şi Deva, ca şi în satele regiunii.

Numeroase colective didactice ştiu să împletească de minune în excursii elementele instructive cu cele educative. Edificator din acest punct de vedere este exemplul excursiei organizate de şcoala medie din Deva. Ajungînd în gara Iaşi, unde se găseau şi alți elevi excursionişti — din Suceava, Bucureşti, Bîrlad etc. — conducătorii excursiei au organizat o întîlnire între copii. Aceştia s-au împrietenit repede, şi-au povestit impresiile, au cîntat laolaltă. Apoi, conducătorii excursiei au invitat în mijlocul copiilor un muncitor ceferist care le-a vorbit despre mizeria îndurată de el ca ucenic în vremea stăpînirii burghezo-moşiereşti, despre năzuința lui de a învăța carte şi despre imposibilitatea de a o împlini în acea vreme, arătîndu-le că abia acum, în anii puterii populare, a putut urma, prin grija partidului şi a statului, şcoala medie. Legăturile de prietenie stabilite cu elevii din alte oraşe, cele auzite de la muncitorul ceferist au contribuit la întărirea educației patriotice a copiilor.

În desfăşurarea excursiilor un loc important îl ocupă şi organizarea plăcută a popasurilor. Înțelegînd acest lucru, cadrele de la Casa pionierilor din Oradea au organizat, într-un popas la peştera Vadul Crişului, un foc de tabără care a rămas de neuitat pentru copii. La această festivitate au fost invitați şi 40 de elevi din comuna Semian, raionul Marghita, aflați şi ei în excursie. Tov. Virgil Păcuraru, secretarul organizației de partid din comună, le-a vorbit copiilor despre istoricul locurilor unde se aflau, despre realizările dobîndite aici în anii regimului democrat-popular, despre viața tot mai luminoasă a oamenilor muncii de pe aceste meleaguri. Apoi pionierii au participat, în jurul focului de tabără, la un concurs pentru titlul de cel mai bun cîntăreț şi au încins o horă.

În excursii copiii strîng un bogat material, care se cere a fi cît mai larg valorificat. Cele văzute şi aflate de către excursionişti trebuie să devină un bun al tuturor elevilor. Numeroase secții de învățămînt s-au gîndit la acest lucru. Ele au dat indicații să se organizeze în şcoli expoziții cu materialele strînse de elevi în cadrul excursiilor, şi să organizeze adunări în care să se prezinte cele mai importante episoade din excursia lor etc. Secția de învățămînt din raionul Slatina a îndrumat şcolile să organizeze discuții la care să fie de față toți elevii şi în care participanții la excursii să prezinte aspectele cele mai semnificative din călătoriile făcute, scoțînd în evidență ce i-a interesat mai mult. Pe lîngă faptul că dă tuturor elevilor posibilitatea să afle despre felul cum s-a desfăşurat excursia, o asemenea discuție îngăduie şi profesorilor să tragă unele concluzii în vederea alcătuirii planului de excursii pentru noul an.

Posibilități de valorificarea materialului cules de copii şi de cadrele didactice care au însoțit elevii în excursii sînt multiple. De acest lucru trebuie să se preocupe cu toată seriozitatea direcțiile şcolilor, secțiile de învățămînt.

M. IEŞEANU

Încredere în forțele proprii

Chiar din prima zi de şcoală Mihaela şi-a manifestat dorința să stea în bancă cu Doina. Au fost „colege" de cămin, şi s-au regăsit în curtea şcolii în ziua deschiderii cursurilor, fiecare aşteptînd cu emoție şi curiozitate clipa în care vor intra pentru întîia oară într-o clasă.

Mica şcolăriță este acum foarte bucuroasă că stă în bancă cu o „veche cunoştință". Şi nu numai pentru că pe Doina o cunoaşte de la cămin.

— Doina o să mă ajute şi la lecții... îmi spune ea cu seriozitate în glas, lungind copilăreşte, a îngrijorare, ultimul cuvînt.

Mă uimeşte precizarea. O ştiu pe Mihaela fetiță destul de inteligentă, capabilă să se descurce şi singură în activități de genul celor pe care i le cere şcoala. În perioada preşcolară părinții ei s-au ocupat cu atenție de dezvoltarea ei intelectuală şi fizică. Fetița ştie să numere pînă la 100, să adune şi să scadă, are noțiuni de geografie şi chiar de istorie.

Pentru toate acestea însă copilul a fost supus permanent la eforturi intelectuale, uneori mai mari decît permitea vîrsta. Poticnirile inerente la un copil pus într-o asemenea situație, în mintea ei, au fost, desigur, sinonime cu incapacitatea, i-au alimentat neîncrederea în forțele proprii. De aici şi mulțumirea pe care o simte la gîndul că vecina ei de bancă o va putea ajuta să facă față sarcinilor şcolare.

Mai sînt însă şi alte împrejurări în viața unui copil care pot să-i slăbească încrederea în posibilitățile lui. Ele se datoresc fie tot părinților care vor să-şi pună la treabă copiii exagerînd cerințele pe care le are şcoala față de elevi, fie şcolarilor mai mărici care, din dorința de a impresiona pe cei mai mici, exagerează şi dînşii aceste exigențe.

Noi, educatorii, va trebui desigur să-i facem pe copii să vadă lucrurile la proporțiile lor adevărate, să aibă încredere în puterile lor, pentru ca nu teama, nu îngrijorarea să-i cuprindă, ci dorința de a îndeplini sarcinile şcolăreşti şi convingerea că vor putea munci cu rezultate bune.

A. COSMIN

Ce aduc nou manualele de...

...limba romînă

Sprijinind eforturile tuturor cadrelor didactice pentru ridicarea conținutului predării limbii romîne în școala de cultură generală, autorii și redactorii noilor ediții ale manualelor de limbă și literatură romînă s-au străduit să îmbunătățească vechile ediții prin reeditări și revizii sau să elaboreze manuale noi, originale, pentru școala de 8 ani la un nivel superior față de edițiile precedente.

Un ajutor prețios în munca de elaborare și editare a acestor manuale l-a constituit discuția purtată în cursul acestui an în coloanele ziarului „Scînteia" cu privire la manualele de gramatică și la metodele predării acestei discipline. La îmbunătățirea calității noilor manuale au contribuit și articolele și recenziile apărute în *Gazeta Învățămîntului, Contemporanul, Gazeta literară, Tribuna, Revista de pedagogie,* precum și marele număr de scrisori trimise de cadrele didactice de specialitate pe adresa editurii.

Printre manualele revizuite trebuie menționat manualul *Limba romînă, citire și gramatică, pentru clasa a III-a.* La revizuirea acestui manual s-a ținut seama de programa școlii de 8 ani, care nu mai prevede un capitol special de științe naturale, predat în ore speciale, ci cunoștințe elementare despre plante și animale, studiate în legătură strînsă cu mediul lor natural. În acest scop au fost elaborate un număr de aproximativ 20 de lecturi cu caracter narativ, acestea fiind mai accesibile elevilor clasei a III-a decît cele cu caracter descriptiv din vechea ediție.

Manualul *Limba romînă pentru clasa a IV-a* a fost reeditat cu unele modificări la capitolul gramatică, modificări cerute de cadrele didactice care predau după acest manual. Astfel, din noua ediție s-au eliminat noțiunile de vorbire directă și vorbire indirectă, s-au înlocuit unele exemple la gramatică și compunere cu altele, mai potrivite vîrstei elevilor.

Manualele de limba romînă pentru clasele a V-a și a VI-a sînt manuale noi, originale. În elaborarea lor s-a ținut îndeaproape seama de indicațiile programei școlii de 8 ani, care arată că principiul de bază în predarea limbii romîne este orientarea practică. Acest lucru s-a realizat prin alegerea unor texte literare mai potrivite, prin explicarea cuvintelor într-un capitol separat, cu indicarea categoriei lor gramaticale, printr-o legătură mai strînsă între partea rezervată lecturilor literare și cea rezervată gramaticii etc.

Manualele de limba romînă pentru clasa a V-a și a VI-a cuprind texte literare mai bine alese din opera scriitorilor noștri clasici și contemporani și într-o proporție corespunzătoare tematicii indicate de programă.

Explicarea cuvintelor într-un capitol separat, după textul literar și nu în subsolul paginii, urmărește precizarea sensului exact al unor cuvinte presupuse necunoscute elevilor și o activitate mai intensă a profesorului de limba romînă în vederea explicării acestor cuvinte în cadrul lecției de lectură literară.

O atenție mai mare decît în vechile ediții s-a acordat compunerilor și exercițiilor de dezvoltare a vorbirii. La lecțiile de compunere se dau indicații de alcătuire a planului simplu și a planului dezvoltat, modele de compuneri pe baza acestuia, de caracterizare a unui personaj sau a mai multor personaje. Se propun de asemenea și modele de întocmire a unor acte cu caracter particular: scrisori, telegrame, cereri, adeverințe etc.

Notițele biografice asupra unor scriitori clasici ai literaturii noastre au fost plasate, în noile ediții, după textul literar introducîndu-se în schimb lecturi literare alese despre viața și activitatea scriitorilor (M. Sadoveanu despre I. Creangă. Cezar Petrescu despre M. Eminescu și I. Creangă).

Caracterul practic al predării limbii romîne a fost realizat și la gramatică. Prelungirea studiului gramaticii cu încă un an, conform cu programa școlii de 8 ani, a permis o mai bună distribuire a materiei, punîndu-se accentul pe exerciții aplicative, pe recapitularea continuă a noțiunilor predate.

Dacă în edițiile precedente exemplele gramaticale pentru noțiunile noi, precum și exercițiile aplicative erau alese, în majoritatea cazurilor, din texte necunoscute de elevi, în noile ediții s-a urmărit ca acestea să fie luate din textele incluse la capitolul „lectura literară".

Ținînd seama de propunerile făcute în cadrul discuției din ziarul *Scînteia,* observațiile de ortografie și de punctuație sînt date, în noile manuale, cu caractere de litere distincte, care să atragă atenția elevilor asupra scopului practic al gramaticii.

La reeditarea celorlalte manuale de limbă și literatură s-au făcut unele modificări, ca, de exemplu, corectarea unor date istoricoliterare, eliminarea comentariilor asupra operelor literare necerute de programa de învățămînt. Astfel, în noua ediție a manualului *Literatura romînă contemporană pentru clasa a XI,* opera scriitorului Mihail Sebastian, a fost trecută, conform programei, de la capitolul „Monografii" la capitolul „Alți scriitori". Capitolul *Descompunerea literaturii burgheze. Curentele decadente* a fost refăcut în întregime, vorbindu-se despre caracterul și rolul reacționar al revistei *Gîndirea* și despre modernism și curentele decadente. În felul acesta reiese mai clar caracterul diferitelor curente diversioniste, manifestare pe plan artistic a cercurilor celor mai reacționare și mai agresive ale burgheziei și moșierimii.

Noile ediții se prezintă îmbunătățite și din punctul de vedere al aspectului artistico-grafic. Manualele de limbă romînă pentru clasele a V-a și a VI-a cuprind, în afară de portretele scriitorilor, și cîteva planșe colorate, necesare întocmirii unor compuneri după tablou.

...limba rusă

Pentru anul școlar în curs au fost elaborate manuale noi originale de limba rusă pentru clasele a V-a și a VI-a, conform noilor programe. Noile manuale oglindesc actuala linie metodică de predare a limbilor străine în școală, orientată spre însușirea practică a acestora, spre formarea și dezvoltarea priceperilor și deprinderilor de a le folosi în viață.

În vederea realizării acestui scop materialul lexical a fost selecționat în așa fel încît să cuprindă cuvintele cele mai uzuale, din viața înconjurătoare a elevilor, necesare pentru dezvoltarea vorbirii, s-a redus numărul de cuvinte ce trebuie să fie însușite de elevi, în vederea unei temeinice fixări a lor și s-a asigurat o frecvență cît mai mare a cuvintelor, acestea repetîndu-se de multe ori în diferite texte și exerciții.

Textele sînt bazate în cea mai mare parte pe dialoguri. La manualul pentru clasa a V-a aproape fiecare text e urmat de conversație care reia tematica textului, contribuind la fixarea materialului lexical și la folosirea lui practică.

De asemenea a fost redusă la minimum teoretizarea materialului gramatical. S-au dat noțiunile gramaticale absolut necesare, pe baza fenomenelor întîlnite de elevi în texte. S-a mărit numărul exercițiilor lexicale ca și al exercițiilor de dezvoltare a vorbirii pe bază de desene. Multe texte sînt precedate de exerciții pregătitoare, întocmite cu scopul de a fixa cuvintele și formele gramaticale noi, ceea ce duce la citirea sintetică a acestor texte. În manualul pentru clasa a V-a s-a introdus o serie de exerciții de tip nou, ca traducerea unor fragmente mici din texte în limba romînă și, apoi, cu cartea închisă, retraducerea lor în limba rusă; scrierea din memorie a unor fraze sub texte; jocuri distractive (cuvinte încrucișate, rebusuri etc.).

Manualele conțin material pentru recapitulările trimestriale și de sfîrșit de an, menit să fixeze în mod sistematic cunoștințele însușite de elevi.

Prin conținutul textelor și al exercițiilor pe care le cuprind, manualele reflectă diferite aspecte din viața înconjurătoare a elevilor: familia, școala, orașul (satul), unele laturi ale activității pionierilor etc. Textele cultivă la elevi sentimentul de dragoste față de patria noastră socialistă, față de partid, față de muncă. Sînt înfățișate succesele Uniunii Sovietice în opera de construire a comunismului, realizările științei și tehnicii sovietice. Bineînțeles, tematica de mai sus este tratată în limitele permise de cunoștințele lexicale și gramaticale reduse ale elevilor din clasele a V-a și a VI-a.

Amîndouă manualele (în special cel pentru clasa a V-a) sînt bogat ilustrate. Materialul ilustrativ contribuie la perceperea intuitivă a cunoștințelor predate și la stimularea interesului elevilor pentru studiul limbii ruse.

...tehnice

La începutul acestui an școlar, pentru școlile profesionale de meserii, tehnice și tehnice de maiștri au apărut peste 170 de titluri de manuale.

Pentru ca manualele editate în acest an să contribuie cît mai mult la pregătirea teoretică și practică a viitorilor muncitori și tehnicieni, la elaborarea lor s-a avut în vedere aprofundarea conținutului științific și tehnic în funcție de particularitățile de vîrstă ale elevilor, promovarea tehnicii noi, a proceselor de mecanizare și automatizare a producției, popularizarea realizărilor dobîndite în țara noastră, sub conducerea partidului, pe drumul desăvîrșirii construirii socialismului.

Manualul *Tehnologia fontei* destinat elevilor școlilor profesionale, a fost revizuit conform noii programe de învățămînt. Revizia a constat într-o mai bună sistematizare a materialului, în introducerea unui capitol privitor la tehnica nouă aplicată la furnale (cap. XX), în verificarea STAS-urilor etc. O mare importanță s-a acordat accesibilității lecțiilor descriindu-se mai lămurit materiile prime și auxiliare folosite la elaborarea fontei, operațiile de pregătire a acestora, procesul topirii în furnal etc. Manualul îi familiarizează totodată pe elevi cu agregatul principal — furnalul — precum și cu utilajele auxiliare.

Manualul *Utilajul și tehnologia laminării* tratează principiile de bază ale teoriei deformării plastice și principiile teoriei laminării. Sînt descrise de asemenea utilajele principale și auxiliare moderne din secțiile de laminoare și tehnologia cea mai nouă de fabricare a principalelor produse laminate: semifabricate, profiluri, table, țevi, roți, bandaje.

În manual se pune un accent deosebit pe realizările tehnicii în anii de democrație populară, cît și pe mecanizarea și automatizarea procesului tehnologic de laminare. Sînt tratate problemele generale legate de încălzirea și răcirea metalului, de pregătirea sa pentru laminare, de controlul proceselor tehnologice.

Manualul *Tehnologia reparării auto* se adresează elevilor școlilor de maiștri care lucrează în atelierele de reparații auto. În general, manualul este axat pe descrierea reparării autocamionului de construcție romînească S.R. — 101, autobuzelor T.V. și a automobilelor de construcție sovietică ZIL—150.

Sînt tratate sistemele moderne de reparat automobilele, ca de exemplu sistemul preventiv planificat, metodele moderne de organizare a procesului tehnologic de reparat automobile, care duc la micșorarea imobilizării automobilului pe locul de lucru. De asemenea, în manual sînt expuse procedeele moderne de reparat automobilele — de exemplu metalizarea, prelucrarea electrică prin scîntei, acoperirile galvanice etc. care contribuie la reducerea prețului de cost — și este dată întreaga documentație de reparare a automobilelor.

Manualul *Fabricarea mobilei* se bazează pe noua tehnologie din fabricile moderne de mobilă din țara noastră. În afara procedeelor obișnuite moderne de fabricare a mobilei, manualul cuprinde descrierea fabricării mobilei din elemente stratificate mulate, datorită căreia se realizează însemnate economii de materiale, utilizarea cît mai judicioasă a furnirelor, reducerea simțitoare a manoperei, simplificarea asamblării mobilei prin lichidarea îmbinărilor cu cepuri, obținerea unor elemente cu rezistențe mărite la secțiuni mici și reducerea greutății produselor.

În manualul *Tehnologia lucrului în instalații tehnico-sanitare și de încălzire centrală* este prezentată destul de amănunțit tehnologia executării instalațiilor sanitare cu țevi și materiale PVC, tehnologie care a început să se extindă foarte mult în ultimul timp. De asemenea, se prezintă tehnologia montării rețelelor exterioare de alimentare cu apă executate din tuburi de asbociment, executarea instalațiilor de încălzire prin radiație, a celor cu aer cald etc. În același timp în manual sînt descrise cele mai noi unelte de lucru care se fabrică în țara noastră.

Manualul *Utilaje pentru foraj și extracție* tratează în plus față de ediția anterioară problema transmisiilor hidrostatice și hidrodinamice, descrie utilajele folosite în forajul cu turbina și cu motor electric de fund. De asemenea, dă date privitoare la cele mai noi tipuri de instalații de foraj.

Manualul *Mașini și utilaje pentru forajul sondelor* tratează cele mai noi tipuri de instalații de foraj executate în țară insistînd asupra utilajului necesar forajului cu turbina și cu motor electric de fund. De asemenea, manualul îi familiarizează pe elevi cu elemente de mecanizare și automatizare a procesului de foraj.

În manualul *Statistica industrială* s-a pus un accent deosebit pe statistica tehnicii noi și a investițiilor, s-au precizat și dezvoltat sarcinile statisticii în acest domeniu și s-a prezentat sistemul de indicatori care caracterizează tehnica nouă. Dat fiind că introducerea tehnicii noi se reflectă în creșterea productivității muncii și în reducerea prețului de cost, aceste probleme au o pondere deosebită în manual, fiind analizate prin prisma ultimelor sarcini trasate prin hotărîrile de partid și de stat.

Activităţi culturale

Popas în drumeţie

CĂRŢI DESPRE PATRIE

Realizări tot mai impresionante dau astăzi chip nou patriei noastre. Pe harta ţării au răsărit termocentrale, hidrocentrale, în locuri altădată neştiute — oraşe noi, în oraşe vechi — cartiere noi, în cele mai diverse localităţi — complexe industriale şi instituţii de învăţămînt superior. S-a schimbat din temelie şi viaţa satelor. Este o datorie de cinste să facem cunoscute tineretului toate aceste mari realizări.

Apreciind rolul important ce-l au cărţile pentru cunoaşterea patriei, pentru educarea în spiritul patriotismului socialist, Editura Tineretului a luat iniţiativa editării colecţiei de reportaje „Patria noastră". Încă de la primele ei volume această colecţie a reflectat preocuparea de a înfăţişa tineretului patria noastră socialistă. Au apărut astfel reportajele **„400 de zile în oraşul flăcărilor"**, în care Vasile Nicorovici înfăţişa aspecte din munca eroică a oţelarilor de la Hunedoara, **Şoapte e Pămîntului**, în care Viniciu Gafiţa invita pe cititori spre Dorna, spre Broşteni, pe meleagurile copilăriei lui Creangă, **„Paralela 45°"** de Pop Simion, care a făcut cunoştinţă cititorilor cu locuri şi oameni ai zilelor noastre, cu frumuseţea portului romînesc, **„Hotarul soarelui"** de Horia Liman ş.a.

În ultimii ani redacţia a căutat să stabilească unele principii coordonatoare în alcătuirea volumelor colecţiei şi a urmărit cu deosebire realizarea în mai mare măsură a unui reportaj de valoare literară şi cu un pronunţat caracter educativ. Pe această linie se înscriu volumele mai recente şi care îşi propun să înfăţişeze tineretului frumuseţea meleagurilor ţării noastre, bogăţiile ei, oamenii şi realizările lor, schimbările petrecute în geografia diverselor regiuni şi în viaţa poporului. Interesante şi pline de învăţăminte pentru tînărul cititor sînt cărţile în care se înfăţişează mai ales aspecte din diverse regiuni (Petru Vintilă: Dobrogea, Ilie Purcaru: Oltenia, Florenţa Albu: Bărăgan). Cu toată această determinare geografică, volumele respective nu sînt nişte monografii, cum s-ar crede la prima vedere, ci reportaje care surprind viaţa din mers, în toată măreţia ei. Astfel, volumul tînărului scriitor Ilie Purcaru, consacrat regiunii Oltenia, este o suită de reportaje care străbat prin istoria luptelor oamenilor muncii pentru un ev nou. Autorul înfăţişează realităţile vieţii în efervescenţă, în continuă luptă pentru nou. Deosebit de clară apare imaginea tot mai luminoasă a prezentului în devenirea lui spre viitor.

Petru Vintilă, cu o experienţă reportericească îndelungată, răscoleşte Dobrogea în lung şi în lat, căutînd pretutindeni elementele caracteristice epocii noastre, pentru a le oferi tînărului lector spre încîntarea sufletului şi a minţii. Autorul este entuziasmat de oamenii zilelor noastre din aceste regiuni, iar sentimentul de admiraţie pentru minunatele realizări făurite de ei cu braţele lor se transmite cititorului cu o deosebită forţă.

Scriitorul clujean M. Erwin, în **Asalt în Ţara stufului**, oferă tînărului cititor reportaje din Deltă şi din activitatea Combinatului de prelucrare a stufului de la Brăila. Autorul înfăţişează nu numai originalitatea peisajului, ci mai ales lupta oamenilor pentru cucerirea naturii, transformările survenite în viaţa Deltei o dată cu introducerea industrializării stufului. Cartea oferă tinerilor un bogat material de cultură generală, numeroase cunoştinţe din domeniul geografiei şi economiei politice.

Marele arc petrolifer al lui Vasile Nicorovici nu se ocupă de o zonă geografică delimitată, ci de dezvoltarea industriei petrolului în ţara noastră, pe care o urmăreşte în coordonatele ei istorice şi geografice. Cartea face cunoscută cititorilor una din industriile de bază ale ţării noastre — industria petrolieră — cu toate urmările pozitive pe care le are dezvoltarea ei asupra ridicării nivelului de viaţă al oamenilor, asupra întregii economii a ţării.

Cel mai recent volum din colecţie este acela al tinerei poete Florenţa Albu, închinat Bărăganului. Reportajele scriitoarei abordează o temă deosebit de actuală şi anume, aceea a victoriei socialismului la sate. Scrisă cu mult suflu poetic şi multă sinceritate, cartea Florenţei Albu este mai degrabă un frumos poem al Bărăganului colectivizat, în drumul lui spre noi victorii, un cîntec adresat oamenilor (colectivişti, ingineri, tehnicieni, activişti de partid şi de stat) care lucrează pentru a da ţării mai multă pîine, un poem închinat partidului care conduce cu atîta înţelepciune poporul spre victoriile lui istorice.

Se află sub tipar o nouă carte de reportaje a lui Ilie Purcaru, de data aceasta despre Dunăre. De asemenea, în viitorul apropiat, în cadrul colecţiei „Patria noastră", urmează să apară un volum al scriitorului Paul Anghel despre Valea Siretului (oglindind îndeosebi aspecte din agricultura socialistă), un volum despre regiunea Banat de Al. Jebeleanu, şi altul despre Litoral de M. Tacciu. Mai lucrează Gh. Tomozei la un volum cuprinzînd aspecte din regiunea Argeş, V. Birlădeanu despre Valea Trotuşului, Romulus Zaharia despre Valea Someşului, Eugen Teodoru despre oraşul şi portul dunărean Galaţi şi alţii.

Redacţia şi-a propus ca în viitor să cuprindă în colecţie şi alte regiuni, care încă nu au făcut obiectul volumelor de reportaje — Maramureş, Galaţi, Cluj etc.

Prin tematica lor cărţile ce apar în colecţia „Patria noastră" au un evident caracter educativ şi instructiv şi sînt de un real folos tineretului în cunoaşterea mai îndeaproape, sub o formă literară atractivă, a patriei socialiste. Tinerii pot face astfel cunoştinţă cu regiuni, cu zone geografice în toată complexitatea lor. Pentru cadrele didactice, colecţia poate fi de un real folos, acestea avînd posibilitatea să extragă de aci pentru lecţii, pentru activităţile din cercurile de elevi şi de la concursurile „Drumeţii veseli", un valoros material.

Colecţia „Patria noastră" este bine să fie recomandată elevilor pentru lectură, ca un mijloc de informare şi totodată de educaţie. Citind-o elevii îşi vor cunoaşte mai bine patria, vor învăţa să aprecieze şi să înţeleagă mai bine eforturile poporului pentru o patrie tot mai înfloritoare.

G. MARIN

Biblioteca documentară

Documentarea joacă un rol important în activitatea cadrelor didactice. Pentru a-şi desfăşura bine munca instructiv-educativă, învăţătorii şi profesorii trebuie să fie la curent cu cele mai noi descoperiri ştiinţifice atît în specialitatea lor cît şi în cele înrudite, trebuie să cunoască cele mai bune metode de predare, cele mai recente experienţe şi cercetări. Documentarea serioasă este, de aceea, un factor însemnat în pregătirea temeinică a cadrelor didactice pentru lecţii, contribuind mult la ridicarea calităţii acestora.

Avînd în vedere rolul important al documentaţiei în activitatea cadrelor didactice, secţia de învăţămînt din oraşul Sibiu a înfiinţat, în cadrul cabinetului pedagogic, o bibliotecă prin care a pus la dispoziţia învăţătorilor şi profesorilor numeroase şi variate lucrări, periodice etc.

În cadrul bibliotecii s-au creat sectoare specializate — de pedagogie, psihologie, matematică, fizică etc. Colective de profesori au lucrat la gruparea în aceste sectoare a fondului de cărţi şi de publicaţii existent, a întocmit liste în vederea procurării lucrărilor care trebuie să completeze acest fond şi care au fost comandate la Centrul regional de difuzare a cărţii şi în Capitală.

În acelaşi timp, secţia de învăţămînt se preocupă de procurarea tuturor cărţilor, cursurilor şi altor publicaţii privind sectoarele de specialitate ale bibliotecii imediat după apariţia lor. In acest scop secţia ţine o strînsă legătură cu C.L.D.C., făcînd la timp comenzile necesare. Astfel, din noiembrie 1961 şi pînă în august 1962 au intrat în bibliotecă 872 volume de pedagogie, de fizică şi matematică şi s-au făcut abonamente la 38 periodice din ţara noastră şi la 29 de periodice din ţările socialiste.

Pentru ca publicaţiile în limbi străine să poată fi urmărite de către toate cadrele didactice s-au organizat colective care alcătuiesc scurte rezumate ale articolelor apărute în aceste publicaţii şi fac, la cerere, traduceri.

Alcătuirea unei colecţii de programe şi manuale pe specialităţi pentru clasele I—XI vine de asemenea în ajutorul cadrelor didactice. Acestora le foloseşte în activitatea lor şi faptul că pot consulta la biblioteca documentară a cabinetului cele mai bune referate ţinute în cadrul cercurilor pedagogice, avînd astfel posibilitatea să studieze mai aprofundat unele metode de muncă, să efectueze cercetări etc.

Lector univ. ILIE GAVRILĂ

Orchestra elevilor

Acum patru ani a luat fiinţă la Şcoala medie nr. 26 „Al. I. Cuza" din Capitală o orchestră de coarde, compusă din 15 elevi, care în majoritatea lor făceau pentru prima dată cunoştinţă cu un instrument muzical.

După o muncă susţinută, îndrumată de profesorul de muzică Teodor Bordeianu, orchestra a putut păşi chiar în primul an la cea dintîi manifestare publică, în faţa întregii şcoli. Emoţia tinerilor artişti a fost, fără îndoială, mare, dar ei au trecut cu bine primul „examen".

De atunci şi pînă în prezent, colectivul orchestrei a crescut simţitor. Numărul solicitanţilor devenea din an în an mai mare, dar în orchestră erau primiţi doar elevi cu situaţie bună şi foarte bună la învăţătură. Acum orchestra numără 50 de membri, elevi bine pregătiţi din clasele mari, iar repertoriul său este deosebit de bogat, cuprinzînd muzică clasică şi muzică populară, piese din folclorul nou, etc. Ea dă concerte nu numai în şcoală, ci şi în faţa colectivelor de muncitori, în instituţii, la Casa de cultură a tineretului din raionul T. Vladimirescu etc., bucurîndu-se peste tot de succese. De asemenea, ea a prezentat de 3 ori pînă acum programe bogate şi variate în faţa telespectatorilor.

La diferite concursuri raionale şi regionale, orchestra şcolii „Al. I. Cuza" a fost clasificată adesea pe primele locuri.

În acest an şcolar, orchestra pregăteşte un nou program artistic cu care se va deplasa la cîteva gospodării agricole colective din regiunea Bucureşti.

Prof. GH. CIRŢU

Concurs

Institutul de medicină şi farmacie din Cluj anunţa scoaterea la concurs a unui post de profesor la disciplina Medicină judiciară, catedra de Anatomie patologică, poziţia 2.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune, în termen de 30 zile de la data apariţiei prezentei publicaţii, la rectoratul Institutului de medicină şi farmacie din Cluj, Str. 1 mai nr. 13, o cerere însoţită de următoarele acte în trei exemplare.

Copie legalizată de pe actul de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în ştiinţe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferenţiar; lucrările ştiinţifice (un exemplar); certificatul de caracterizare a activităţii profesionale şi sociale, eliberat de şeful de catedră în cazul cînd candidatul funcţionează în învăţămîntul superior, sau de instituţia în care-şi are funcţia de bază; memoriul de activitate didactico-ştiinţifică şi socială; autobiografia; certificat de vechime în muncă, eliberat de unitatea unde lucrează.

Cei care lucrează într-o instituţie de învăţămînt superior sînt obligaţi să comunice în scris rectoratului respectiv înscrierea la concurs.

Orice alte informaţii se pot cere la sediul institutului.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti. Piaţa Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii, Piaţa Scînteii Bucureşti.